

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 31 (32)

TORONTO, Ontario, 1950 m. RUGPIŪČIO (August) mėn 3 d.

Kaina 10 c.

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian R. C.
Society of Canada
Authorized as Second Class Mail
Post Office Department, Ottawa

SAVAITRAŠTIS

Laidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija

941 Dundas St. W., Toronto,
Ont. Canada

Vergijos dešimtmetis

Lygiai prieš dešimt metų — 1940 m. rugpiučio 3 d. — taip vadinamojo „Lietuvos Liaudies Seimo“ delegacija Maskvoje Sovietų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybai „perdavė“ krašto nuolankų prašymą įjungti Lietuvą į Sovietų Sąjungos respublikų šeimą. Tame pačiame posėdy Aukšč. Taryba parodė savo „palankumą“ Lietuvos liaudžiai, ir Lietuvai „suteikė tą didžiųjų laimę“ — Sovietų Sąjungos respublikos titulą.

Taip, bolševikine terminologija apibūdinant, atrodė foralinė pusė nepriklausomos Lietuvos tikslavimui ir įjungimo bolševikinėn vergijon.

Paleckio vadovaujama delegacija grįžtant į Kauną, bolševikiniai Lietuvos laikraščiai pompastiškai skelbė parvežimą „saulę“, o kraštas susigūžęs dejavo: „Viešpatie, kur bus kačių pabaiga, nes jos dar tik prasideda!“

Kas buvo tuo metu Lietuvoje, gerai prisimena, kad toji diena į plačiosios visuomenės pergyvenimus jau nedaugą ką bebrėdė. Ji negalėjo prilygti birželio 15 d. okupacijos smūgiui arba ir liepos 21 d. „liaudies seimo nutarimui“ paprašyti šitos „malonės“, išblaškiančios paskutines viltis. „O gal dar ne visiškai, gal gi dar nors šį tą paliks“, prieš tai guodėsi žmonės, grąbstėsi, kaip skęstantis šiaudų gabalėlių... Rugpiučio 3 d. „sprendimas“ jau iš anksto visiems buvo aiškus. Visi žinojo, kad tai tik įprastas bolševikų žaismo manevras, kelimas triukšmo visuomenei apstulbinai, nepalikti jos ramybėje, tūpinti ir tūpinti, kad tik nebeliktų laiko“ — kę bloga“ prasimanyti.

Melo ir klastos kelias anais laikais ir Lietuvoje dar ne visų buvo pakankamai perpastas. Šiandien pasaulį tuo jau įtikino visa eilė naujų pavyzdžių.

Kadaise valstybės grobdavo svetimus kraštus, prisidengdamas tikrais ar išgalvotais savo titulais ir juos arba grobdavo, kaip ūkinę vertybę, atlyginimo už nuostolius vardu. Rusišką bolševikinį imperializmą kraštus grobia pasiskelbdamas išvaduotojų liaudies, o formalinę pusę sutvarko išprievartaudamas neva tautos apsisprendimą. Eina tais pačiais caristinio imperializmo keliais, tomis pačiomis kryptimis, grobia tuos pačius kraštus, kurie carų jau buvo užgrobti arba kurie tebuvo siejami užgrobti. Ir vis sakoma — išvaduoti. O kai tas „išvadavimas“ ateina, tautos skausmuose dejuoja.

Ir mes dažnai prisimename caristinės prispaudos laikus ir ano meto tautos aukas. Bet, turint galvoje, kas dabar daroma Lietuvoje, anoji prispauda ir persekiojimai neverti nei žaidimų vardo. Jei Muravjovą mes vadinome krikui, tai kaip turėtume vadinti dabartinius Lietuvos budelius? Juk Muravjovas krašte, kuris buvo sukiles ir su ginklu rankoje kovoję prieš carą, pakorė vos apie pusantro šimto žmonių, o iš viso palieštųjų buvo nepilni 10.000. Ką tai

reiškia prieš dabartines aukas? Juk tiek, kiek Muravjovą pakorė sukilėlių dabar nužudytųjų dažnas iš mūsų galime išminties suskaičiuoti — giminių, bičiulių, kaimynų ir draugų, niekuo nenusikaltusių, dažnai nežinojusių už ką žudomi. Ir dar kaip žudomi! Kaip buvo žudoma didžiausios barbarybės laikais. Mes dažnai tuos reiškinius pavadiname su žvėris žvėris, kurie sadzmo niekad nerodo. Drasko — tik esti norėdami ar nuo pavojaus gindamiesi. Mūsų laikų žmogus žvėris jau toli pralenkė.

Minime mes Kenstaičius, Kražių skerdynes, bet juk tai buvo menkinieks, palyginus su tuo, kas dabar dedasi. Kazokai sumušė ir trypė arkliais keletą šimtų žmonių, dėl tikėjimo pasiryžusių pasipriešinti valdžios perėmimui ir neklusausių gubernatoriaus. Gi rezultate iš 71 kaltinamojo 4 atsėdėjo po metus kalėjime. O, Viešpatie, kas būtų, jei dabar taip pasipriešintų „istreibitelių“ batalijonai? Tūkstančiai būtų sušaudyti, net ir tu, kurie ir apie įvyki būtų negirdėję.

Prisimename dažnai ir 1905 m. revoliucijoje nukentėjusius. Išlikusių tai buvo revoliucija. Juk net caro valdžios aparatas buvo suardytas, valdininkai išvaikyti, įstaigos užimtos... Po to buvo bylos, teismai, o rezultate nebuvo nei vieno nuteisto mirties bausme. O kas dabar dedasi? Tūkstančiai sadistiškai žudomi, dešimtys ir šimtai tūkstančių ištremiami į baisiausias sąlygas badu numarinti ir darbu nukamuoti tolimesios šiaurės ir kitų laukinių sričių vergų stovyklose ne už tai, kad revoliucijas kėlė, bet, kad kartais jų nekeltų, kad visi įbauginti tirnams nuolankūs būtų.

Pasaulis dar niekad nematė taip nevertinamo žmogaus, kaip kad šiandien mato bolševikijoje. Panašius reiškinį buvo aziatų tarpe ir anksčiau, tačiau jie ir ten nebuvo masiški. Bolševizmas aziatizmą įnešė į oficialią valstybinę praktiką. Ir pats Stalinas juk šaltakrauiškai yra pasakęs: „Vieno žmogaus mirtis — tragedija, o tūkstančių mirtis — tik statistika“. Ir veda šią „statistiką“ bolševizmas visuose kraštuose, eina taikymasis žmonių kraujuje ir dejonų gaudesys.

Aną palyginimą tarp caristinio režimo ir bolševikinio teroro baisenybių čia pravėdėme ne tam, kad baltintume caristinės tiranijos prispaudą su jos neteisėbėmis, bet tik norėdami išryškinti dabartinių „liaudies išvaduotojų“ teroro baisybes. Jis eina dangstydamasis skambiais šūktais, kurie kažkam ir dabar dar tebevelkia. Deja, šitokių yra dar ir mūsų brolių lietuvių tarpe, tarpe tu, kurių tėvai, broliai ir seserys kraujuose plūsta ir dejonėse nyksta. Dar tebetiki bolševikinei spaudai, kad tik „liaudies priešai“, „buržuai“, „fašistai“ suvaldomi.

Ir jūs, broliai lietuviai, kurie tebetikite Maskvinio „Liaudies

Daugiau nesitrauksim

Amerikiečių karinės pajėgos, kad ir gerokai sustiprėjusios, pereitę savaitę, vis dar labai sunkiai tesilaiko ir vis po truputį traukiasi. Tačiau jau beveik prieita tokio laipsnio, kad trauktis nebėra kur ir tenka gintis iki paskutiniųjų, tikint, kad iš JAV atskubančios naujosios pajėgos nepavėluos ir Korėjos prietiltis bus išgelbėtos. O žvėrėjimu, nes nesurandame kitokio žodžio. Bet ar tai nėra įžeidimas žvėrių, kurie sadzmo niekad nerodo. Drasko — tik esti norėdami ar nuo pavojaus gindamiesi. Mūsų laikų žmogus žvėris jau toli pralenkė.

Tenka pripažinti, kad pereitę savaitę amerikiečiai, kad ir turėjo karštų kautynių, vis dėlto priešui užleido palyginus ne ne taip jau didelį plotą. Nebėra iš ko. Svarbiausiam fronte — ant kelio iš Toejon į Pusan kautynės buvo labai karštos. Kaip išsikristalizavo frontų padėtis puolus Yongdong iki šiol taip ir nepramešta aiškiai. Pagal pirmus pranešimus, ten, atrodo, turėjo likti atkirsti I motorizuotos

Balso“ ir kitų komunistinių laikraščių žodžiais, kurie veik kiekvienam numery prisimena caristinė prispaudą ir mūsų tautos anų laikų kančias, paklauskite savo mokytojus ar ištikrųjų carizmas nenublanksta prieš bolševizmą? Paklauskite ar tiesa, kad po 1905 m. revoliucijos caro teismai Lietuvoje vis dėlto nenubaudė nei vieno mirties bausme? Ar tiesa, kad Muravjovas korikas pakorė teismo sprendimu tik 129 ir daugiausia ponus bajorus, bet ne kaimo žmonelius, Sibirian ir kitas tolimas Rusijos sritis ištremė 2956, o laisvam gyvenimui į Rusiją ištremė 4.096 asmenis? Kartu paklauskite ar tiesa, kad bolševikai Lietuvoje jau sunaikino apie 530.000 žmonių, iš kurių didelė dalis ten pat Lietuvoje nužudyti bei nukankinti arba žuvo vergų stovyklose. O gavę atsakymą, broliai, pagaivokite, koks kruvinas yra tas naujasis okupantas, save vadinęs išlaisvintoju ir begėdiškai nuolat minis savo pirmtakų žiaurumus. Savąjį terorą jis nori paslepti po palyginus skystute uždangėle. Ir gėda to nematyti.

divizijos daliniai. Ar jie pasitraukė ir kaip pasitraukė, nepasakelbita. Buvo tik vienas reporterio pranešimas, kad vienas dalinys — 200 vyrų — nepajėgdamas prasimušti per priešų eiles, sunaikino savo šarvuotus bei patrankas ir, vedamas vieno korėjiečio berniuko, pasiekė pagrindines linijas. Skelbiama, kad raudonųjų puolą 7 divizijos.

Liepos 27 d. savo neginkluotu lėktuvu iš Japonijos buvo atskridęs gen. Mac Arthur, kuris apžiūrėjo padėtį — pajėgas ir pozicijas. Išvykdamas po pasitarimų su vietos vadais jis pareiškė, kad padėtis esanti geresnė negu atrodanti ir jis dar niekad nebuvo taip tikras, kad būsią laimėta, kaip dabar. Nors taktiniais sumetimais dar teksią pasitraukti kaikuriose vietose, tačiau galutinai būsią tikrai laimėta, prietiltis Korėjoje išlaikytas ir iš jo vėliau būsią pradėtas puolimas visam kraštui išlaivinti.

Liepos 28 d. pranešama, kad raudonieji vis dar labai smarkiai puolė. Jiems esą padaryta didelių nuostolių — 25% tačiau pietiniu pakraščiu jie priartėjo jau iki 50 mylių nuo Pusan. Į pietus nuo Yongdong tebevyko aršios kovos vos už kelių mylių nuo jo, kur amerikiečiai suskubo paruošti šio-

kus tokius sustiprinimus. Rytinio pajūrio kovose sausumos pajėgos parėmė laivynas prie Yongdok. Čia dar kaunasi korėjiečiai ir 25 divizija amerikiečių.

Liepos 29 d. pranešama, kad amerikiečiai vėl praradę du miestus centriniam fronte ir didelę pastangom laiką frontą šiaurės rytuose. Iš vakarų pusės pietinėmis pakrantėmis į Pusan besiveržiančiam priešui sulaukyti atgabenta naujų jėgų iš Okinava. Bet didžiausias puolimas ir karščiausios kovos tebevyksta ant pagrindinio kelio, į pietų rytus nuo Yongdong.

Iki liepos 29 d. raudonųjų užmuštų buvę 31.000. Jų tankų sudaužytų — 170, tankų sugadintų — 100.

Liepos 27 d. kautynėse prie Hadong kulkosvaidių buvo nužaudas P. Korėjiečių štabo viršininkas gen. maj. Chai Byunk Buk.

Liepos 31 d. amerikiečiai buvo priversti dar pasitraukti kiek į rytus nuo Yongdong. Pietuose raudonieji išvystė didelį puolimą prie Chinju, į vakarus nuo Pusan, o tuo pat metu taip pat spaudžia dabartinę Korėjos sostinę Taegu. Jie jau paėmė Hamchang. Ten liko atkirstas JAV dalinys, kuriam išsivaduoti gelbi 6-oji korėjiečių divizija. Už-

(Nukelta į 8 psl.)

Nauja Kremliaus misle

Nuo liepos 27 d. pasaulis sprendžia sunkią mislę. Tą dieną Sovietų Sąjungos atstovas Jokūbas A. Malikas visai netalantai pranešė JTO generaliniam sekretoriui Trygve Lie, kad jis pasilims rugpiučio mėnesį Sovietų Sąjungai išpuolančias Saugumo Tarybos pirmojo narko pareigas ir posėdį šaukiąs rugpiučio 1 d., o darbų tvarką vėliau pasiūsiąs. Tai buvo nelaukta staigmena.

Maskva JTO darbų pradėjo boikotuoti plenumo posėdžiuose š.m. sausio 10 d. Gro-myko galutinai išėjo iš Saugumo Tarybos sausio 13 d., pareikšdamas kad Sovietų Sąjungai posėdžiuose nedalyvaus, kol nacionalistinės Kinijos atstovas nebus pakeltas komunistu. Nuo to meto šitas reikalavimas buvo pagrindinis, kurį Maskvos atstovai kėlė kaip sąlygą bendradarbiavimui JTO organų darbuose. Dėl šito jie yra demonstratyviai išėję iš 30 JTO institucijų. Pagaliau ir Nehru pradėjęs tarpininkauti Korėjos reikale, Stalino pagrindinė sąlyga buvo įvedimas į Saugumo Tarybą Kinijos

Ką Kremlius galvojo atsisakydamas dalyvauti Saugumo Tarybos posėdžiuose, kuriuose JTO ant savo pečių pastėmė Korėjos reikalo tvarkymą ir karą vedimą, sunku paskyti. Bet yra aišku, kad ji su boikotu prašė pro šalį. Ji nesutrukdė nei savo „veto“, nei kuriu kitu būdu Saugumo Tarybą padaryti pagrindinius nutarimus liepos 27 d. nutarimo pama-

doti Korėjoje JTO narių karo jėgas ir liepos 7 d. nutarimo sudaryti JTO karinę vadovybę. Nors ji ir paskelbė, kad tie nutarimai, padaryti jau nedalyvaujant, esą neteisėti, tačiau jie jau padaryti ir jų nebeįsigrasniekas. Maskva, beabejo, pagaliau apsisitačius ir nutarė pradėti naujųjų eilį.

Pirmininkavimas Saugumo Taryboje Sovietų Sąjungai rugpiučio mėnesį priklausė teisėtai, nes ten nariai pirminkauja po mėnesį iš eilės alfabeto tvarka. Kad ji pirmininkaus, niekas nelaukė ir jau buvo sutarta, kad pirmininkavimą perims D. Britanija.

Kokios taktikos dabar Maskva laikysis sunku atspėti. Gal būtų ji imsis obstrukcijų, norės anuliuoti ankstyvesnius Saugumo Tarybos nutarimus, gal stengsis trukdyti STarybos darbą, neleisti jokių kitų nutarimų padaryti. Kai kas jau spėlioja, kad Maskva jau yra numaciusi kokią nors naują karo židinį ir Maliko uždavinys būsiąs neleisti Saugumo Tarybai padaryti tokių nutarimų, kaip kad buvo padaryta dėl Korėjos. Tačiau prie dabartinių padėties tai būtų pavojinga, greičiausiai privestų prie neišaukiamo skilimo bei jos pašalinimo iš JTO.

Dėlto tai galima laukti, kad Maskva dar tuo tarpu nesirys sudeginti visus tiltus ir per Saugumo Tarybą bandys pasiekti to, ko negalėjo pasiekti per Indijos Nehru, t.y. ilgą taikinimo procedūras. Ji gali pasiūlyti stabdyti karo veiksmus Korėjo-

Gimė „Naujoji Europa“

Taip skelbia iš Berlyno grįžęs Italų komunistų vadas Togliatti. Šita „naujoji Europa“ nuo Rusijos nusitęsianti iki Atlanto. Išlikusių betgi konkretūs Berlyno nutarimai tebėra nežinomi.

Belgijoje neramu

Socialistai be jokių kompromisų reikalauja, kad karalius Leopoldas atsistatytų. Kraštie visur neramu, kyla streikai, ruošiamos demonstracijos, kurių metu įvyksta susidūrimų ir yra jau net aukų. Liepos 30 d. vyriausybės posėdy jau buvo svarstoma galimybė karaliui atsistatytinti. Galimas dalykas, kad ir vyriausybė atsistatytins, nors premjero apsilankymo pas karalių tikslas dar nepasakelbtas.

Liepos 31 d. karalius Leopoldas pareiškė esąs pasirengęs laikinai karališkąją valdžią perduoti sūnui Boudoin.

Ginkluotis reikia skubintis

Atlanto pakto 12 valstybių delegatai sutarė, kad ginklavimosi pramonė būtų sustiprinta.

Ryšų su ruošiančiu daliniu Korėjų, Britų karinės įstaigos paskelbė, kad betkokie karių atleidimai sulaukomi, o rezervistams būti pasiruošus prievolė.

Prancūzija nutarė karinį oro laivyną sudaryti iš 4000 lėktuvų. Planas numatytas 5 mt., o

tai kainosį \$710.000.000. Jokių rezervų Prancūzija tuo tarpu dar nešaukianti, bet galimas dalykas, pasauksiant netrukus, pareiškė gynybos ministeris.

Vakarų Vokietijos vyriausybė policijos pajėgas nutarė padidinti 12.000 vyrų. Tai turinti būti atsvara prieš Rytų Vokietijos „liaudies“ policiją.

Norvegų parlamento užsienio reikalų komitetas paprašė imtis platesnių priemonių krašto apsaugos reikalams. Kariniam reikalams apsvastyti komitetas siūlo sušaukti specialų parlamento posėdį.

Dar pinigų

Tik ką pasirašęs neseniai priimtą įstatymą kitų kraštų apsiginklavimo programai skiriamą \$1.222.500.000, prezidentas Trumanas jau prašo tam reikalui dar pridėti 4 milijonų. Tarp kitko iš 7 milijonų 700 milijonų turėtų būti paskirta Europai parūpinti 1500 sprausminių lėktuvų.

Sovietai perka gumą

Iš Singapūro pranešama, kad pastarojo mėnu rusai Malakose labai perka gumą. Per pastaruosius 6 mėnesius rusai čia nupirko 34.662 tonas gumos. Tuo būdu jie pasidarė iš eilės trečiasis didžiausias gumos pirkėjas — po JAV ir D. Britanijos. Šiomis dienomis vėl du laivai išveža į Odesą po 7000 tonų gumos.

Siūlo tarptautinį kriminalinį tribunolą

JTO Teisių Komisija pasiūlė, kad visuotinis JTO susirinkimas įkurtų specialų tribunolą karo nusikaltėliams teisti. Jis teistų visus apkaltintus genocidu arba kitais nusikaltimais, numatytais tarptautinėse konvencijose.

— NEW DEHLI. — JAV vyriausybė paprašė Indiją pranešti kom. Kinijai, kad jos neturinties jokių pretenzijų į Formozos teritoriją ir 7-tasis laivynas į ją saugus tik, kad išsaugotų taiką iki tol, kol salos likimas bus išspręstas.

— PRAHA. — Anglų ambasados tarnautojas Dr. L. Prukas, kuris turėjo į Čekoslovakijos pilietybę, nubaustas 5 m. kalėjimo, \$200 bauda ir pusės turto konfiskavimu už pagalbą pabėgti į užsienius.

— BRUSELIS. — Leopoldo priešai nusileisti nenori, padėtis vis įsitempia. Kovai su neamumais jau neužtenka kariuomenės, dar dalis jau atšaukta iš Vokietijos. Galimas dalykas, kad visa Belgų kariuomenė iš Vokietijos bus išvesta.

Lietuvos ginklai Korėjoje

„Daily Record“ patiekia mums įdomią INS agentūros žinią iš Korėjos fronto, kur amerikiečiai tyrinėjo į jų rankas patekusią šiaurės korėjiečių naudotą karinę medžiagą. Toje žinioje nurodoma, kad beveik visi kariniai reikmenys vartojami fronte yra sovietiškos kilmės. Kai kurie 75 mm artilerijos šoviniai turi Lietuvos kariuomenės ženklus.

Tėviškos žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
SAVAITRAŠTISRedaguoja Redakcinis Kolektyvas
Redaktorius Dr. A. ŠapėkaLeidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada

Prenumerata Kanadoje \$3, JAV — \$3 amerikoniškai, Austrijoje, Pietu Amerikoje ir kitur — \$4 amerikoniškai, pusei metu — Kanadoje \$2, visur kitur \$2,50. Atskiras nr. 10 ct.

Adresas pakeičiamas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Telefonas AD 4265

Veidu į praeitį...

„... Užėjo baisumas, kokio Lietuva nuo amžių nematė: pūtė šiaurys, sukaustė žemę, sniegai gulėjo kalnais, žmogus spraudėsi per šaltį ir kvėpavo ne orą, bet šerkšną“. Taip gražiai Vaitgantas „Pragiedruliuose“ apibūdina Lietuvos žiemą.

Mūsų žemėlė nuo didžiųjų stichijų yra laisva. Laisva nuo arktinių šalčių, vėtrų, uraganų, potvynių, žemės drebėjimų, vulkanų prasiveržimų, tačiau į ją, deja, nuo amžių terioja grodiniai žmonės, kurių ateštosios nelaimės — dažnai esti baisesnės už gamtines.

Vaitganto aprašytoji žiema, perkeltine prasme, turi sukaustyti ir šiandien mūsų brangiąją Lietuvą. Ji kenčia nuo žiaurių apkantų tokį baisumą, kokio nuo amžių nematė.

Jie terioja Lietuvą
pamažomis...

Kai meti žvilgsnį atgalion, net šturpas nueina kūnu: pamatai, kad įj puldinėjo ir niokojo vokiečiai — kryžiuočiai, smagūs caristiniai rusai, po jų — prošvaitėlis laisvo gyvenimo ir vėl rusai, tik jau raudonieji, keitėsi vėl vokiečiai — lauztiniais kryžiais atžymėti ir kaukulių ženklais prie kepurų, pakol iš naujo juos pakaltė raudonieji pabaisai — bolševikai.

Ir vis tai žmonės, sakykume. Deja, daug baisesnį už gamtos nelaimės...

Iš praeities Tavo sūnūs...

Ach, iš tikrųjų, mūsų Tėvynės praeitis baisi, bet, kartu kupina ir herojiškų pavyzdžių. Mus alino, smaugė, naikino ir teriojo išoriniai priešai — žaonės, mūsų kaimynai, tačiau mus stiprino, guodė, įžiebė laisvės troškimo kibirkštį ir pasitikėjimą ateitimi — taip pat žmonės, mūsų tautos dvasios milžinai, pastaraisiais laikais: Basanavičius, Kudirką, Matronis.

Vaitgantas ir visa šilė kitų. Duok Dieve, kad panašių žmonių, didelių tautos veikėjų, ir šiandien nepritrūktume, tuomet šitai vėl sulauksime laisvės Tėvynės. Tuomet išlaikysime lietuviškumą, nepalaužtą viltį ir tikėjimą į Lietuvos genijų.

Būta ir amais laikais
skeptikų

Grubiame istorijos laikotarpy, Lietuvai keliaujant kruvinais Golgotos keliais, buvo lietuvių dvasios milžinų, bet buvo ir skeptikų. Daugelis mūsų Tėvynės sūnų bei dukterų ir tuomet buvo bepaliūžtą, kurie, amot Vaitganto, numodavo ranka į ateities Lietuvą, sakydami:

— Š-š-š... nei bus kas iš to, nei niek...

Tačiau taiklus pasiryžėlių žodis, dargi lietuviška spauda — tirdė lietuvių širdyse ledus. Štai Basanavičius pirmajam „Ausros“ numerį skundėsi: „Jau daug szimty metų praėjo, kaip paliovė Lietuvos giedrioje padangėje spindėjus žvaigždė, kuri mūsų tėvų tėvams švietė. Tamsi neregėjama, ukaną apsiutė mūsų linksmą senovėje žemę. Wisokle waragai sunki, o ilga verguavė išdidė iš atminties mūsų pamėtinę laimingesnio ir newar-

gingo gyvenimo. Užmirszome kuomi mes senovėje buvome, ir tik retoj dainoj ar pasakoj ran di paminėta „iš praeities mūsų“... Liko dar kalba mūsų garbinga, apie kurią mes galime drąsiai su mokintu vyru isztarti: „Die Sprache ist unsere Geschichte“. Sziap viskas pra-gaiszo, o ir tas mūsų vienintelis skarbas — kalba, teipogi niks-ta...“

O „Ausros“ žodžiai —
stebuklus padarė

Pavyzdžių gal būtų gclima šimtais ir tūkstančiais pririnktų, tačiau grįžtelėkime tik į vieną iš jų. Prisiminkime Didįjį Lietuvą, mūsų Himno autorį, Dr. Vincą Kudirką. Jį tik pirminis „Ausros“ numeris pabudino iš lenkomanybės miego ir grįžino Lietuvai. Kai kartą, važiuojant keliems mokiniams „š gimnazijos Velykų atostogų, aukštesnės klasės mokinys Basanavičius pasiūlė draugams: „Panašiu, zaspiewajmy“ ir užvedė lietuviškai „Augin tėvas du sūneliu...“, tai Kudirką gėdos jausmas apėmęs, „Chlop“, jis pagalvojęs. O paskaitęs pirmąjį „Ausros“ numerį jau visai kitokį jausmą ir atsiminimuose rašo:

„Tiek pamenu, kad atsistojau, nuleidau galvą, nedrįsdamas pakelti akių... Rodos, girdėjau Lietuvos balsą, sykiu apkaltinantį, sykiu ir atleidžiantį: o, tu, paklydėli, kur iki šiol buvai? Paskui pasidarė man taip graudu, kad apsikniaubęs ant stalo apsiverkiau. Gaila man buvo tų valandų, kurios nesugrįžtinai tapo išbrauktos iš mano gyvenimo, kaip lietuvių, ir gėda, kad taip ilgai buvau apgailėtinu pagedeliu“...

Ir Vaitgantas pamažų
nuotykių turėjo

Jau visiškai Lietuvos laisvės išvakarėse, 1917 m. rugpjūčio 6 d., Sasnaukoje, ties Petrapiliu, Vaitgantas įrašė į savo dienoraštį šitokį epizodėlį iš apsilankymo pas vieną prietelių, inteligentą ir pasikalbėjimą su juo:

„Pasisveikinę ir vienas kitu pasidžiaugę, ėmėva vienas antro gyvenimo pasportų žiūrėti. „Na, tai ir ką gi sveikst draugas, beveiki? (Kunigavimo neskaiteva „veikimu“).

„Kągi daugiau? Kaip ir pirmas: rašau, leidžiu laikraščius: „Apžvalga“, „Tėvynės Sargą“, „Žinyčią“, „Vilniaus Žinias“, „Viltį“. Ieškau, štai, padėjęjų rašyti ir leisti: kas plunksna, kas kapšiuoku. Neaplenkiu nė tavęs...“

„Buvęs meilus mano draugo veidas ūmai iškrypo šlykščiausia satyra — pašaipą ir jis prapilio bepročio juoku. Kvatojos, taip atsilosdamas, jog net stebėjau, kaip jis bepastovi, tik šlišk ranka prilaikydamas, o kjos taip aukštai kilojo, lyg norėdamas, kad ir jo kojų žirkles ko plačiausiai juoku žlobčiotų.“

„Laikraščius — lietuviams? Kva-kva, kva-kva! Nedavus pirma abėcėlės, pirma abėcėlės, stociai — laikraščius... Kva-kva, kva-kva!...“

„Sočiai atskaitojęs ir šonais iš prilsimo dumdamas, virto

Strateginiai tarpiniai
Korėjoje

Išties mėnesį šiaurinės Korėjos komunistai žengia pirmą. Iki šio meto užtikiname šešis strateginius tarpinius.

Pirmame komunistai, staugiais smūgiais, demoralizuoja blogai ginkluotą 96.000 vyrų armiją pietinėje Korėjoje. Trečią dieną, karui prasidėjus, amerikiečiai stoja į frontą nors ir neužtikinamai skaičiumi, neužtikintai ginkluoti, o ypač blogai organizuoti ir paruošti mūšiams. Tat liečia aviaciją.

Antrame tarpsnyje jungtinė kariuomenė bando sustabdyti komunistus prie Han upės. Tačiau nepavyksta. Seoul, pietietų sostinė, užimama komunistų. Tiltai per Han upę išproginami, o kariuomenė pasitraukia į Suvon, 30 mylių į pietus nuo Han upės. Pietietčiai persikelia per upę pirmą kartą priemonėmis. JAV aviacija ir artilerija nepajėgia sulaukyti besiveržiančių. Tuo metu atvyksta amerikiečiai pėstininkai Suvon ginti. Bazooka, priešakinis pabūklas, neįveikia sovietinių didžiųjų šarvuotųjų.

Trečiame tarpsnyje jungtinė kariuomenė, besitraukdama į pietus, pasiekia Kum upę. Šiauriečiai apsupimo taktika priverčia amerikiečius keltis per Kum gintą didžiausią susisiekimo ir

Korėjos karas iškėlė ir Aliaskos klausimą. Vos karui prasidėjus joje buvo paskelbtas 24 val. parengties stovis ir sudaryta civilinė apsaugos organizacija.

Naujoji pasaulinė krizė šį žemės kampą rado nepakankama apsauga. Numatytos priemonės toli nerealizuotos, o gynyba ribojasi eile sustiprinimų, besitęsiančių nuo Fairbanks rąjono (pusiasalio širdyje) per Anchorage į Kodiak laivyno bazę.

Ši stangri gynybos linija turi keletą tūkstančių karių, kurių labai mažas kiekis apmokytas kautynėms; saujų sunkiųjų bombonešių ir šiek tiek lengvųjų lėktuvų, kurių keletas tuzinų buvo prisiūsta prasidėjus gaisrui Korėjoje.

Tebetrūksta bazių sunkiesiems bombonešiams, kurie sugebėtų suduoti stiprius smūgius sovietų operacinėms bazėms šiaurės rytų Sibire. Nors Aliaskoje randasi tuzinas ar daugiau aerodromų, iš kurių galima būtų sukiudyti priešų puolimus iš oro ar vandens, tačiau dauguma iš jų neturi karščių įgulų. Tokie aerodromai būtų labai patogūs prieš parašutininčių puolimams.

ant kampos ir kitaip ėmė žiūrėti į piktai nustebusį mane. Dabar jo veidas pasidarė pamažų ir sentimentališką bevilią pasigailėjimo vertą veidą, kuomet gailimės pusgalvio, kuris nieko neišmąydamas, gražiai klida.

„Mačiau velniui mėginsis įtikinti ir pamokyti šį viršprotį netikėlių, kurio išmintis išmonės nepaveja...“

Štai, kokį žmonių sutikdavo mūsų didieji vyrai anuomet, dirbdami savo Tėvynės labui. Tačiau jie nesiliovė dirbė, nemetė vilčių ir tvirtai tikėjo į atgimstančią Lietuvą. O Lietuva — atgimė.

Atgims ji ir iš nūdienio kosmaro, tik kad nepritrūktume savo tautoj Basanavičių, Kudirkų, Matronių, Vaitgantų.

Pranys Ališenas.

Grėsmės ženkle

Gediminas Gaiva

strateginį centrą Težon. Amerikiečių 4 batalijonai, t. y. apie 3.500 vyrų, tikėjo galėsių atlaikyti besiveržiantį priešą ties Kum upe. Tačiau liepos 15 jie išsprogdina Kum tiltus matydami negalėsių atsipirti.

Ketvirtas tarpsnis prasideda šiauriečių jėgų telkimu per upę pereiti. Nežiūrint į amerikiečių nepaprastą artilerijos ir aviacijos veikimą vis tik liepos 15 d. priešas pereina upę. Jis veržiasi Težon ir svarbiausius strateginius centrus. Tuo būdu komunistai siekia paskubomis užimti Puzan, amerikiečių transporto esminį uostą, kad išstumtų amerikiečius iš Korėjos. Tą galimybę amerikiečiai rimtai svarsto ir numato iš Japonijos vėliau keltis į Korėją.

Tolimiesniame tarpsnyje amerikiečiai rikiuoja jėgas pietryčių fronte. Abi pusės telkia pajėgas lemtinam mūšiui.

Paskutiniam tarpsnyje, kuris prasidėjo liepos 19 d., JAV nusisuntė divizijas ir sustiprino techniškus dalinius. Gen. Mac Arthur, JTO pajėgų vyriausias vadovas, liepos 20 d. pranešime aptaria karinę padėtį Korėjoje: „Šiauriečių iškilioliai laimėjimai baigsis, nes JAV 8 armija, nors paskubomis, suorganizuota iš puikių dalinių buvusių Japonijoje. Septintasis karinis jūrų laivynas energingai veikia.

Aliaska — atvira užpuolimui

Pasibaigus II Pasauliniam karui, nemaža, įrengtų ir baigiamų įrengimų, aviacijos bei laivyno bazių buvo išparduota kaip „surplus“ — perteklius, lauzas. Pav., \$37.000.000 kainavę dokai ir sandėlių įrenginiai Prince Rupert, B.C. mieste, kuris praeito karo metu tarnavo kaip povandeninių laivų bazė, ir per kurį būdavo aprūpinamos dauguma Aliaskos bazių, prieš 4 metus buvo parduoti vienai medžio apdirbimo bendrovei. Karo metu šio uosto apsaugai tarnavo viena JAV oro bazė Anette bei didelė Kanados kramtų apsaugos bazė Ketchikan su 1000 karių. Šiandien Kanada čia laiko 25 pakramčių apsaugos tarnautojus, o Amerika nei vieno.

Trumparegystė

Tai gi, tuo tarpu, kai Aliaska stovi prieš du frontus: apsiginklavusį Rusijos Sibirą ir nepaprastai svarbų šiaurės Ledi- nuotį vandenyną, virš kurio gali būti vedamas būsimasis karas, atrodo, kad oficialūs Vashingtono sluoksniai nesupranta klausimo svarbos, suorganizuoti apsaugą tolimoje šiaurėje.

Šis nesupratimas turi keletą priežasčių. Viena, Aliaska nepatraukli kariškam personalui dėl savo klimato, atstumo ir poilsio įrengimų trūkumo. Prieš dvejus metus, kai prie Aleutų salų nardė paslaptingieji povandeniniai laivai, Aliaska turėjo vos 7,5 tūkstančių kariškų įgulų; tuo tarpu Havajų salose buvo 10-12 kartų daugiau.

Antra, kongresas labai lėtai veikdavo skirdamas reikiamas lėšas statybos darbams. Be to, ten yra labai sunku apsaikčiuoti būsimas išlaidas, ir keletu atvejų pradėti statybos darbai turėdavo būti atididami kitiems metams dėl pinigų trūkumo.

Trečia, Aliaskos vertę labai mažino jos kolonijinė padėtis. Prieš II Pasaulinį karą Aliaskos delegatas reikalavo sustiprinti Aleutų salas. Tai buvo neišgirsta. O šis apsilėidimas Amerikai kainavo keletą tūkstančių

Aišku, kad ir dabar sunku tiksliai numatyti karo raidą. Fronte užvirs milžiniški mūšiai, kurie baigsis vienu ar kitu naujais. Tačiau frontas pamažu stabilizuosis ir mes turėsime pasiekti tam tikrų jo išlyginimų“.

Tas tačiau optimistinis pranešimas baigiamas liūdno atgarsio: Težon krito. Mieganti kariuomenė, netikėtai prieš apsupta, apšaudoma iš šarvuotųjų persekiojama galvotrukiais bėgo iš degančio miesto, praradus divizijos vadą gen. Dean. Ką tik išlaipinti amerikiečių nauji daliniai, dar nepasiruošę kovai, jau pamažu pradėjo trauktis. Tik negrų daliniai išlaikė egzaminus — pajudėjo pirmyn.

Raudonųjų taktika

Korėjos kare iki šio meto lėmė sovietiški tankai lygumose, kalnuose ir bolose, kuriose ryžiai auginami. Šarvuočiai turi stipresnius šarvus ir didesnius pabūklus, kaip amerikiečių. Spėjama, kad sovietai turi apie 40.000 naujo tipo šarvuotųjų.

JAV šarvuočiai lengvesni, blogiau ginkluoti. 1948 m. jų tesarėjos 8.200. Žinoma, dabar tas skaičius žymiai didesnis, nors ir neskelbiamas. JAV tiekimas reikalavė daug laiko: paruošimas — 2 d., transportas ligi Ramiojo vandenyno 6-14 d., kelias jų

Perspektyvos

Korėjos karas pagaliau viską apvertė aukštyn kojom. Bent lauzai numatyti bazių įrengimų išpardavimas sustabdys. Reikia tikėtis, kad į Aliaską bus atkreiptas tinkamas dėmesys ir ten esančios avio bazės, kaip Elmendorfo prie Anchorage, Eielson netoli Fairbanks, bus sustiprintos ir geriau pritaikintos puolamajam karui. Galimas dalykas bus palikta veikti ir Marks oro bazė prie Nome, kuri yra vienintelė bazė, tinkama kariniam panaudojimui 1000 mylių ilgio Beringo sąsiaurio pakraštyje. Ji svarbi tik puolimo tiek gynybos atžvilgiais, nežiūrint sunkumo ją aprūpinti jūros keliu (jūra pusę metų čia būna užšalusi, ir todėl ji buvo numatyta uždaryti šią vasarą).

Neoficialūs pranešimai sako, kad rusai balandžio mėn. evakuavo komunistus iš didž. Diomedos salos, priklausančios Rusijai. Be to, jie pernai pas save keletą savaičių išlaikė Amerikai priklausančių eskimų būrį kuriuos tardė sovietų žvalgyba. Tai duoda pagrindo manyti, jog rusai planavo statyti raketų arba povandeninių laivų bazes, netoli nuo Aliaskos pakrančių.

A. a. gen. Billy Mitchell yra pasakęs: „Kas valdo Aliaską, valdo pasaulį“. Gal rusai šį išsireikškimą geriau suprato nei amerikiečiai? Maskvos radiojo škelbė, kad caras Aliaską pardavęs tikrai nelegaliai...

Aliaskos gub. Gruening, kuris kelias atvejais įspėdinėjo Ameriką dėl Aliaskos neparengimo gynybai, mano, kad ji yra truputį geriau pasirėngusi trečiajam didžiajam karui, nei kad buvo antrajam.

Ateitis prodys kiek tame tiesos. (Pagal „The Tel.“)

romis 21-42 d. Šie duomenys JAV buvo žinomi, kaip komunistų pasiruošimas pulti nacionalistus pietinėje Korėjoje. Kodėl jos tinkamai nepasiruošė ginti?

Sovietų tankai Korėjoje naudoja britų, holandų, o Dean Acheson leidus išvežti iš JAV į komunistinę Kiniją — ir amerikiečių benzina.

Komunistai pritaikė Korėjoje praėjusiame kare santarvininkų naudotą taktiką, pasisavinę iš vokiečių. Šarvuočiai prasi-veržia gana toli, demoralizuoja pietiečius ir amerikiečius. Užtikę stambesnius dalinius, tuojau organizuoja kilpą apsupti.

Amerikiečių pastangos liko bergždžios mažoms kamuolėms ir bazooka sunaikinti didžiuosius tankus. Bazooka tik iš 300 jardų pavyksta pašauti. Tačiau tat nelengva padaryti. Todėl amerikiečiai lėktuvais pasiuntė naujus prieštankinius pabūklus, kurie tik neseniai pradėti gaminti.

Naujasis „super“ bazooka turi ne 2,36 colių vamzdį, bet 3.5. Jei iki šio meto amerikiečiai nuolat traukėsi — nuopelnas ne vien sovietų taktinės persvaros. Jie traukiasi, nes sukeitė važduotę su tikrove. Traukiasi, kai jų paradinis pasiruošimas neatitiko sovietų organizuotam puolimo svoriui, o važduojamoji JTO galybė ir karinė JAV paruoštis iki šiol tebuvus paruošta planuose ir spaudos skiltyse.

Sovietų pravaržos

Ar Korėja yra vietinis reikalas? Ne. Ko siekia sovietai, pradėję žygį rytuose?

Jie nori sukurti daugelį karo židinių, kad išskaidytų amerikiečių pajėgas ir naujomis pravaržomis užėmus naujas pozicijas. Tolimuose Rytuose tos pravaržos pradėtos, bet neužbaigtos. Neseniai kiniečiai nacionalistai aliamavo dėl Formozos puolimo. Amerikiečių spaudoje pasirodė balsai: 7 karo laivynas jos neapgins. Toliau gali sekti žygis į sritis, kuriose komunistų žaidrai tik laikinai užblėse.

Ko siekia sovietai Europoje ir Artimuose Rytuose?

Pirmiausia sovietai gali su-

organizuoti smūgį iš Thiuringen Reino pramoninę sritį, Holandiją, Belgiją ir šiaurinę Prancūziją. Šiandien rytinėje Vokietijoje sėdi marš. Rokosovskis, kuris formaliai organizuoja ir tvarko Lenkijos kariuomenę. Rytinės Vokietijos „milicija“ gaus didesnį uždavinį, kaip šiaurinėje Korėjoje sukurti. Suprantama, šioje srityje numatomas didelis uždavinys šarvuotųjų daliniais.

Šiaurėje maršalas Vorošilovas organizuoja kitą smūgį, kurio išseities taškas esqš Murmanske. Jo uždavinys paglėmžti Skandinaviją.

Marš. Žukov, kuris vadovauja armijoms Ukrainoje, uždavinys smagti per šiaurinę Jugo-slaviją į Italiją. Kairysis puolimo sparnas būsias nukreipias per Rumuniją, Bulgariją į Turkiją.

Tarp Juodųjų jūrų ir Kaspijos esanti kariuomenė yra vadovaujama marš. Bagranio, kurio uždavinys pulti Turkiją, Iraką, Iraną.

Turkestane stovinti marš. Timošenko vadovaujama kariuomenė turi uždavinį pajudėti į Afganistaną, besidairantį į Sovietus ir žengti Indijon.

Sibire marš. Malinovskis esqš paruoštyje rytinio Sibiro gynybai.

Palikime nuosalyje įvairių ginklų skaičius bei palyginimus. Matyti, Sovietai, pradėję puolimą, jų turės pakankamai. Technikos srityje daug kur jie atsilieką. Ir artima ateitis jiems nesudarys progos greitai pasivyti techniskąjį lygį. Jie siekia remtis branduoline geopolitika, panaudodami vokiečių bei vakariečių patirtį ir didžiulį savo ginklų — komunistinę idėją.

Jei dalį šių sovietinių samprotavimų čia pavyko atspėti, įvykiai pradės riedėti nepaprastai sparčiai kerštaudami už praeities klaidas. Ir jei kas tiki, kad tai bus trumpas karinis žaidimas, gali būti įvykių skaudžia apviltis. Apokalipsinio masto sąjūdis yra pradėtas. Ir mes, kol turime progą, tegalime stebėti atviromis akimis, puoselėdami mintį: tas kruvinas kelias kad nuves į pavergtą pasaulio ir Lietuvos išlaisvinimą.

Korėjos komunistai

Labai dažnai visa Korėjos avantiūra priskiriama vien Kremliaus machinacijom. Iš tikrųjų ten yra dar vienas stambus veiksnys, tai suskurdusio krašto nacionalizmas, išsiliejęs komunistine forma. Korėjos komunistų partija jau daug dešimtmečių reiškėsi kaip viena aktyviausių iš viso pasaulio komunistų partijų. Ji išliko iškovotojų prieš Japonų okupaciją dar I pasaulinio karo ir Rusijos revoliucijos metu. Jau 1919 metais Korėjos patriotai nusprendė dėtis su tada tik iškilančiu komunizmu, sukūrė savą komunistų partiją ir partizanines kovas prieš Japonus. Kai 1922 m. Sovietai sudarė su Japonais sutartį ir, gavę atgal Vladivostoką su apylinkėmis, Korėjos komunistus išdavė, įsarekė partizamines kovas nutraukti, tų daugumas įsiuto ant Kremliaus. Jau tada Korėjos komunistų tarpe atsirado stipri antimaskvinė srovė, dabar sakykume titistinė, kuri nuolat vedė kovą su maskviniais, o namie negalėdami visi išlikti, persikėlė į Mandžuriją, kur tęsė kovas su Japonais ir varė propagandą prieš Maskvą. Vyko kovos bei valymai partijoje, dėl ko ji ir su kominternu negalėjo normalių santykių sudaryti. 1928 m. Korėjos komunistų partija buvo priimta į Kominterną, bet po pusmečio vėl išmesta „dėl nesiliaujančių nepagrįstų frakcinių kovų“. Po naujų valymų, 1930 m. ji vėl

priimta į Kominterną. Ir svarbiausia dėlto, kad Maskva šitam rajone jau tada pradėjo antijaponiškąją akciją. Jie kėlė streikus, vykdė sabotazą, kūrė progą „antimperialistinę laudies frontą“, įtraukdami ir nekomunistus. Nuo to meto Korėjos komunistai buvo svarbus įrankis Maskvos planams vykdyti Tolimuosiuose Rytuose — ne vien Korėjoje, bet ir Mandžurijoje ir Kinijoje.

Japonams pralaimint pastarąjį karą, Korėjos komunistai jau buvo numatytoje vietoje ir greit perėmė į savo rankas valdžią visur, kur nebuvo amerikiečių. Ilgose pogrindžio kovose išbandytos ir išrenkuotos jų jėgos buvo greit pertvarkytos viešai veiklai. Gal ir dabar jų tarpe yra titolizmo atliegų, bet žūjūžiam ant Maskvos/ juos išdavinėjusios Japonams, dabar nutildo atvira globa bei parama viso krašto užvaldydami.

Korėjos komunistai ištikrųjų yra veiksnys savo krašte. Ilgų kovų mokyklą praeję, dabar Maskvos sustiprinti, apmokyti ir puikiai apginkluoti, jie kaurąsi, pasak gen. Smith, ištikrųjų kaip šėtonai. Komunistinis užsidėgimas ir mongoliškas savo galvos negeirbimas sukuria tikrai puikų kovotoją.

— TAPEI. — Iš Formozos pranešama, kad kinų komunistų bandymas išlipti į Taifan salą, esančią už poros mylių nuo Red Amoy, atmuštas.

Jūra mus vis dar tebešaukia...

I. KONTINENTALINIS TAUTOS CHARAKTERIS

Kiekviena tauta skiriasi savo būdu, charakteriu ir palinkimais. Kiekviena jų turi savo savitą gyvenimą. Vienos jų yra daugiau linkusios į avantiūras, karingos, drąsios ir judrios; kitos — mėgsta sėslų, ramų ir konservatyvų žemdirbio gyvenimą. Pirmąsias — galima būtų pavadinti jūrinio mentaliteto tautomis, antrąsias — kontinentališkoms tautomis. Negali būti dviejų nuomonių, kad jūrinio mentaliteto tautos — anglai, norvegai, graikai, olandai, iberai — amžių bėgyje pasiekė nepalyginamai aukštesnį civilizacijos ir gerbūvio laipsnį, kaip kontinentališkios tautos — kinai, indai, rusai.

Netenka įrodinėti, kad mes, lietuviai, priklausome prie kontinentališkųjų ir konservatyviųjų žemdirbių tautų.

Mums stinga, ypatingai stinga, jūrinio mentaliteto. Kaikas mano, kad tas konservatyvumo bei sėslumo bruožas išgelbėjo mūsų tautą nuo ištautėjimo, padėjo išsaugoti kalbą, papročius ir kultūrą. Gal ir taip. Bet ar lietuviai užuot veržėsi į plačius rytų plotus, kad ten sugudėtų, būtų mažiau išsivysę ir tautiniai nusilpę, jeigu būtų įsistiprinę daug siauresniame Baltijos pajūry ir tapę bent minimališkai jūrine tauta? Viena yra tikrai aišku, kad labai atsilikome civilizacinėje pažangoje ir kad mūsų tautos (ir tautiečių) gerbūvio laipsnis yra palyginamai žemas.

Esame neturtinga tauta. O jūra teikia praturtinimo galimybių. Tačiau mes, deja, tomis galimybėmis nepasinaudojome. Ir aš labai bijau, kad vargu kada tinkamai besugebėsime išnaudoti palyginamai palankias šiuo požiūriu mūsų tautos geopolitines pozicijas. Jei ir po šio didžiausio mūsų tautos istorijai sukrėtimo mes neįsigysime bent minimumą jūrinio mentaliteto, vargu kada to nepasieksime.

Permaža turime Pakštų su juo "Baltia — mare nostrum" ir Baltoskandinavijos idėjomis.

Lietuviams intelektualams ir darbininkams, nekalbant apie ūkininkus, tėra tik vienas aiškus ir suprantamas gyvenimo tikslas: dirbti savo darbe įstaigoje, mokykloje ar fabrike, iš kuklaus uždario santarpių išgyti žemės, dirbti ją, apsesti ir auginti gyvulius; arba pirkis bei statyti namus ir į juos sudėti visą save. Tuo tarpu jūrinio

mentaliteto žmogus tuo nesitenkina. Jį tas per daug varžo, priekina, siaurina jo gyvenimo horizontus. Mano žemė — tai jūra, mano namas — laivas, žemę arti ir laukus sėti — jūroje plaukioti ir uždarbiauti, gyvulius auginti — įsigyti kuo daugiau laivų, pasakys norvegas.

Mūsų literatūroje bei taptyboje jūrinio elemento gal ir nestinga. Dažnas lietuvių rašytojų, poetų ir taptytojų mėgsta ir neretai pasirenka siužetus apie Lietuvos pajūrį, jo romantišką gamtą, kopas, pušynus. Tačiau tai tėra tik žvilgsnis iš kranto į jūrą, o ne iš jūros į krantą.

Tą patį galima pasakyti ir apie vidurinį lietuvių, apie valdininką, miestietį ar valstietį. Jis mėgsta jūrą, net labai mėgsta.

Mėgsta pajūrio smėlį, gintarą, rankliotį, žvejų laivelius ir styti, maudytis, tūlas ir pajūrio vilą įsigyti. Tačiau tas pamėgimas yra jau ypatingai paviršutiniškas, romantiškas, norėtume sakytį — net naivus ir tam tikra prasme primityviškas. Kad jūra, jūrininkystė yra labai plati ir pelninga tautos ūkio šaka, kad ji siūlo šimtus galimybių praturtėti, pakelti tautos ūkio pajamas, kad ji yra tas platus laukas, stadijonas, kuriame vyksta tautų gerbūvio, civilizacijos ir net kultūros lenktynės — jis apie tai niekada negalvojo. Dar blogiau. Lietuvis pajūrį mėgsta tik vasaromis. Rudenį ir žiemą jis nuo jo bėga. Jis nemėgsta prie jūros nuolat gyventi, jis pajūrio sritis lengva

širdimi užleidžia kitatautiems.

O ką dabar kalba apie jūras vandenyną perplaukę tremtiniai? Daugumas baiminasi prišiminių vandenyno atvirus tolius ir džiaugiasi tik žeme. Jūra ir laivas daugumai lyg pabaisos, skirtingos ne žmonėms, o kam tai kitam. Jiems svetima net baisyti tai, kas milijonams keičiasi ir šimtams tūkstančių jūrininkų yra taip labai paprastą ir normalu.

Argi jau amle žmonės būtų visiškai kitokios prigimties?

Jūra, laivininkystė lietuviams visuomet atrodė ir atrodo kas tai svetimo, tolimo neapčiuopiamo, nesuprantamo. Mes sausumos tauta buvome, tokia turbūt ir liksim. Mes visa savo žemdirbio psichologiją gravinuojame į sargus dirvonus, pievas ir miškus, iš tolo bijodami sušlapti kojas jūroje.

Dr. Gr. Valančius.

FORMOZA — gal naujas židiny

Pradėjus sovietams svetimas pirštis žarijas žarstyti Korėjoje, tuo pačiu laiku pasaulio dėmesio centrą iškyla ir dar viena karšta vieta — Formoza. Kaip žinome, JAV, prezidento Trumano lūpomis, deklaravo, jog dėdės Samo ginkluotosios jėgos gins ir Formozos salą nuo komunistų įsiveržimo. Be abejo, nes, tai buvo labai neskanų pilulių Pekino komunistinei vyriausybei. Už tai ji dabar ir svaidosi visokiais grasinimais JAV adresu.

Formoza randasi 90 mylių atstume nuo Kinijos žemyno. Šiuo metu toji sala yra Čiankaišeko nacionalinės vyriausybės žinioj, kurią saugo pusės milijono vyrų armija.

Toks didelis kariuomenės skaičius, savaime aišku, yra didelis apsunkinimas salos ekonominei padėčiai. Be to, Formoza yra prigludusi apie vieną milijoną atbėgėlių iš Kinijos žemyno. Tie atbėgėliai esą populiarūs salos gyventojų tarpe. Dabartinio laiko Formozos sala išlaiko per 6 mil. gyventojų.

Dar XVI-tame šimtmetyje Formozą yra lankę ispanai, portugalai bei olandai, kurie tikėjosi paimti salą savo kontrolėn. Didele žmonių imigracija iš Kinijos žemyno.

Tačiau, nežinūrint to, kad sala buvo apgyvendinta kinais, 1895 m., kilus kinų — japonų karui, Japonija aneksavo Formozą ir pasigrobė savo žinion visus salos turis.

Formoza užima 13.836 kv mylių plotą. Žodis "formoza" — is-

paniška reiškia didingą grožį. Kiniečiai tą salą vadino Taiwan, tačiau japonai, pasigrobę salą savo žinion, vėl ją grąžino pirmykštį vardą — Formoza.

Japonai valdė Formozą per 50 metų. Jie mėgino kolonizuoti salą savais gyventojais, tačiau neatsirado japonų, sutinkančių apleisti savo gimtąjį kraštą ir apsigyventi priešingų žmonių tarpe. Prievartos kolonizacija, kuri naudojama dabartinėje Sovietų Sąjungoj, Japonijos valdžios nebuvo praversta. Formozos saloj iš viso japonų tegyvena mažiau negu ketvirtis milijono.

1942 m. Japonijos valdžia formaliai pakeitė Formozos ir Korėjos statusą, paskelbdama jas nebe kolonijomis, bet intencijai, nepavyko jiems tenai įsiviešpatauti. XVII-to šimtmečio pradžioje į Formozą prasidėjo gralinėmis dalimis Japonijos imperijos. Tačiau, likimas taip susiklostė, jog Formozos, o taip pat ir Korėjos klausimą 1943 m. sprendė nebe japonai, bet Vakarų Alijantai garsojojo Karo konferencijoje. Jie nutarė, kad Formozą reikės grąžinti Kinijai, kuri tuomet buvo valdoma nacionalistinės vyriausybės, o Korėją — padaryti laisva valstybe. Kokiu keliu Korėja dabar žengia į "laisvę" — mes matome...

Komunistams, įsigalėjus Kinijoje, kaip žinome, Čiankaišekas Formozą pasiėmė savo žinion, kaip išeltes tašką, tikėdamasis sulaukti 3-čio Pasaulinio

karo, kurio metu tikisi išlaisvinti visą Kiniją iš komunistų nagų.

Šių metų sausio mėnesį, prezidentas buvo paskelbęs, kad JAV karinės jėgos negins Formozos nuo komunistų įsiveržimo. Tačiau, kaip matome, laikas keičia muzikos gaidas...

JAV-bių politika iš pagrindų pasikeitė ir Formozos gynymai pažadėta amerikiečių pagalba. Gen. MacArthur iš seniau buvo šolininkas Formozos gynybai. Krašto apsaugos ministeris Johnson — buvo panašios nuomonės, tik užs. rei. sekretoriaus Achesono nuomonė skyrėsi, o ją palaikė ir pats prez. Trumanas.

Tačiau Korėjos įvykiai apvertė viską aukštyn kojomis ir visų nuomonės susivienodino... AP

Laukia pasaulinio karo

Iš Hong Kong pranešama, kad pabėgėlių iš Kinijos taip pagausėjo, kad būliai jau apsisveria vielių tvoromis jiems sulaukyti. Atbėgę apie 2000 žmonių kasdien. Ten visi įstikinę pasaulinio karo neišvengiamumu ir daugelis prekybininkų iš Hong Kong jau dabar išvažiuoja į Australiją, D. Britaniją ir kt. Komunistinėje Kinijoje likusių biznierių dalis taip pat bėgę pas nacionalistus į Formozą.

— HEIDELBERGAS. — Vokietijoje esančiai JAV kariuomenei — 110.000 — jau paskelbta, kad tarnybos laikas 6 mėn. prailgintas.

Renkas vyrai, žygis bus...

(Tėviškos Žiburys New Yorka korespondento)

Laisvajam pasauliui privertus vadovauti JAV iškėlė vėliavą, šaukdamą vyrus, ir skelbdama pavojų gresiantį visiems. Prezidento Trumano kalba buvo prilita visų ir visur, laisvųjų, pritariančių. Visą "taikos metą" Trumaną, kaip bauriausi kirminal krimtę respublikonai, paskelbė irgi jam visišką lojalumą (1), tik švelniai prašė nepasidaryti diktatoriui didesniu už patį Stalingą. Dar tą pačią dieną kongresas ėmėsi žygių duoti prezidentui karo meto galią — tada tik nuo Trumano priklausytų, kada bus įžiebtas karo laužas viso pasaulio plikakalniuose, nes priešas jau seniai eina! Angliai ir prancūzai pritaria, bet nesilima ypatingesni akcijos. Jie, sako, turį darbo Malajuose ir Indokinijoje. Visos Britų partijos paskelbė lojalumą valdžiai, kurios darbo ministeris Jurgis Izakas tik ką buvo pasakęs, kad mobilizacijos planus jis ištraukęs iš stalčiaus irdukes jau nusiluostęs. O kad rusams dar "baisiau" pasidarytų, britų gynybos ministeris Imanuelis Šinvelis, treptelėjęs koja, pabrėžė, jog visa Šiaurės Europos teritorija bus stipriai ginama iš oro Jungtinių Vakarų Europos orų pajėgų, kurios ginkluotos radarais ir moderniausiais britų sprastuvais (a la "naikintuvais"). Keista, o tik prieš Korėjos incidentą jie visi postrinavo, kad tik 1952 jie būsių pilnai pasirėngę. Tuomi, tie "baurybės vakarų kapitalistai" gal ir bus apgavę Stalingą žinomas prancūzų publicistas Franc-Tureur išsireiškė: "...tikrai sunku atspėti, ką Stalinas galvojo pradedamas puolimą Korėjoje, bet rezultatai, kurių jis sulaukė — "Materialinė ir moralinė Amerikos mobilizacija" reiškia ne tik pasipriešinimą Korėjos agresoriui, bet ir pilną pasiruošimą visoms kitoms eventualumams".

Taip. Jūs žinote, Trumanas kalbėdamas tą sykį kongrese paskelbė dalinę mobilizaciją. Pradžiai 10 milijonų dolerių — "ratą" gražiausio amžiaus vyrų savo ir lietuvių bei kitų DP "to halt communism and save Freedom". Harrys nuodugnai ir aiškiai nurodė Sovietų agresijos būrąs, jų ambasados, Tassas, Visasjunginis Knygų kombinatas, Užsienio Filmų kombinatas ir Visasjunginis Radio kombinatas dūmina Nehru ir skatina jį, kad tik raudonuosius kiniečius į civilizotą Jungtinių Tautų bendruomenę įkūsti. O Nehru, kaip atlaidų ožys, kaudasi iki paskutiniųjų. Gal jis mano pataikavimu laimėsįs. Sovietams jis tik stambus taškas; didelė pasyvi, tingi, bet

taip. Jūs žinote, Trumanas kalbėdamas tą sykį kongrese paskelbė dalinę mobilizaciją. Pradžiai 10 milijonų dolerių — "ratą" gražiausio amžiaus vyrų savo ir lietuvių bei kitų DP "to halt communism and save Freedom". Harrys nuodugnai ir aiškiai nurodė Sovietų agresijos būrąs, jų ambasados, Tassas, Visasjunginis Knygų kombinatas, Užsienio Filmų kombinatas ir Visasjunginis Radio kombinatas dūmina Nehru ir skatina jį, kad tik raudonuosius kiniečius į civilizotą Jungtinių Tautų bendruomenę įkūsti. O Nehru, kaip atlaidų ožys, kaudasi iki paskutiniųjų. Gal jis mano pataikavimu laimėsįs. Sovietams jis tik stambus taškas; didelė pasyvi, tingi, bet

aišas neleidžia paklausti jo — ne dėl Baltijos, ką čia, — bet, kur buvo ausys, geriausiai informuoti pasaulio valstybės vyro, kuol jau 1947 metų vasario mėn. amerikiečių kariuomenės vadas Korėjoje gen. Hodges, skubiai telegrafavo, kad, tikras dalykas, sovietai formuoją galingą armiją, rengdamiesi sekančiam šuoliui — į Pietų Korėją. To pasėkoje, amerikiečių kariuomenė buvo iš vis atitaukta, o Korėjos prezidentas Rhee iki paskutiniosios konflikto dienos laukė, nesulaukė kulkosvaizdžių "karo aviacijos" 10-čiai treniravimo lėktuvų, su kuriais galvojo priešintis Raudonosios armijos eskadrilėms. Gal čia aukštoji politika? Gal tai buvo supančiotos avinukas vilkui?

Priešas smarkaus yankių pasipriešinimo lyg apglusintas, lyg sumišęs. Siekdamas "pasaulio proletariato" išvadavimo, kaip galutino tikslo, jis lyg bijo eiti lemiamąėjimą. Kominformas šaukiamas Berlyną posėdžio — išklauysiti paskutinių rusų politbiuro įsakų ir pats Višinskis, iš purvo vonių Karlovy Vary, buvo staiga iškvietas Maskvon. Daug yra žymių, kad Kremlius tą baisųėjimą darys. Paskutiniams anglosaksų žvalgybos pranešimams, milžiniški pasiruošimai vykdomi sovietų pramonėje — karui. Gyvenimo produktų gamyba sumažinta iki minimumo. Žinoma, jog Sovietai gamina daugiau kaip 1000 tankų į mėnesį. Jais paremtas visas dabartinis sovietų strateginis samprotavimas. Išidėmekite — amerikiečių fabrikai iš viso tankų negaminio. Nė vieno. Tik dabar pradeda. Ateinančią žiemą jie paleisį serijiniai naujausius prieš tankinius pabūklus ir sviedinius. Apie juos rašiau. Gal dėlto Stalinas skuba? Nuo jo ir priklauso, kada Jungtinės Tautos bus priverttos pradėti kryžiaus žygį. Jos pačios, tačiau negali. Toks jau jų būdas. O gal Stalinas išsigąs Korėjos? Tūlas yankis vistiek negailestingai išveda "...tada jis gaus tiek punčo nosin, jog vistiek prasi-dės!..."

Gaila tik, kad pasaulyje dar tebėra protėngais tebe laikomų žmonių, kurie duodasi už nosies vedžiojami. Tokia Indija — nei tebieš. Sovietų Informacijos Biūras, jų ambasados, Tassas, Visasjunginis Knygų kombinatas, Užsienio Filmų kombinatas ir Visasjunginis Radio kombinatas dūmina Nehru ir skatina jį, kad tik raudonuosius kiniečius į civilizotą Jungtinių Tautų bendruomenę įkūsti. O Nehru, kaip atlaidų ožys, kaudasi iki paskutiniųjų. Gal jis mano pataikavimu laimėsįs. Sovietams jis tik stambus taškas; didelė pasyvi, tingi, bet

taip. Jūs žinote, Trumanas kalbėdamas tą sykį kongrese paskelbė dalinę mobilizaciją. Pradžiai 10 milijonų dolerių — "ratą" gražiausio amžiaus vyrų savo ir lietuvių bei kitų DP "to halt communism and save Freedom". Harrys nuodugnai ir aiškiai nurodė Sovietų agresijos būrąs, jų ambasados, Tassas, Visasjunginis Knygų kombinatas, Užsienio Filmų kombinatas ir Visasjunginis Radio kombinatas dūmina Nehru ir skatina jį, kad tik raudonuosius kiniečius į civilizotą Jungtinių Tautų bendruomenę įkūsti. O Nehru, kaip atlaidų ožys, kaudasi iki paskutiniųjų. Gal jis mano pataikavimu laimėsįs. Sovietams jis tik stambus taškas; didelė pasyvi, tingi, bet

kokiai akcijai, tauta. Sovietai šituo manevru tik siekia išnaudoti Britų pasitraukimą, kad užpildytų tą vakuumą išplėsdami savo tyramiją į Pietų Aziją. Gi Nehru, gal spalvų nepažįsta ar skaityti nemoka? Galėtų pasiskaityti Lening... "Galiausiai, tik vienas arba antras bus nugąlėtojas. Bet iki tai išryškės, pasaulis neišvengs keletos baisių susikirtimų tarp didžiosios Sovietų Sąjungos ir buržuazinų valstybių".

Galėtų pasiskaityti ir narsaus kavalieriaus D'Eon de Beaumont knyga "Petro Didžiojo norai ir Testamentas". Prancūzijos Liudviko XV 1757 m. pasiųstas patyrinti Europos Rytų, Petro Didžiojo politiką jis sutraukė į 14 punktų, kuriuos sovietai — proletarai ir dabar su didžiausia pagarba seka... Baltijos valstybės, Iranas, Vokietija, Istambulas ir Indija — Petro liugisto vaizduotė, Rusijos Mačiuskos ribos. "Mes versimės, kiek tai įmanoma, Istambulo ir Indijos kryptimi, nes tas, kuris užims šiuos punktus, bus tikras pasaulio valdovas. Dėlto, šiuo metu mes darome viską išprovokuoti konfliktus su Turkija ir Persija". — rašė Petro nuomonę Monsieur Beaumont, galiausiai dar kartą pakartodamas jog galutinas rusų tikslas — Indija "Vieną kartą užėmę tą kraštą mes apsisilimsime Anglijos auksu"...

Kitos žymės jog Stalinas rioglinia šuoliui, — tai koncentravimas kariuomenės Graikijos ir Jugoslavijos pasieniais. Sovietų geopolitikoje Graikija apibraukta auksine juosta. Proletarijato laisvintojai žino, kad pačiupe Graikiją, nei neprasiidėję su tais "posiutėliais" turkais, valdytų Viduržemio jūrą. Kokia ideališka vieta slapukams sovietų šnorkeliams ir lėktuvams — torpedinėms! Ir čia sovietai baisiai skaudžiai įkūstų yankiams. Ir Vašingtono generalai, planuodami savo suktąją strategiją labiausiai bijo, kad Sovietai juos įpaučios ir daugybę konfliktų, sau palikdami laisvas rankas.

Amerikiečių karininkai, peržvelgdami Korėjos operacijas, visai nejuokais baiminasi atsirasių Australijos kralikų medžiotojų vietoje. Kad ir su atominėmis, jie bijosi neišmušti puolančių aziatų garų. Čingischano ir Attilos dvasia atgimė mongoluose ir po šių taip vad. ideologinių karų kyla šmėkla geltonosios rasės tyrantijos pasaulyje.

Žinoma yra sunku jauniems šio pasaulio vyrams ir moterims mesti mokyklą, visas gražias ateities svajones ir skubėti į mobilizacijos punktus. Kad atitaisyti klaidas padarytas neat-sakomųjų pasaulio politikų. Bet Jungtinės Tautos, pasidavusios vietoj radijo auksui, automatinis pistoletas juk tikrai parneš mums laisvę — mums visiems! — azerbaidžaniečiams, sibirakams, ukrainiečiams, uzbekams, krimiečiams, lenkams, baltams, rumunams, bulgarams, vengrams, čekams, suomiams, korėjiečiams ir visiems, visiems. Bet laisvę reikalauja kovos ir kraujo. Lietuvių tauta jo jau pakankamai paraukojo ir aukos — ji žino laisvės kainą. Pirmojo pesčiu patatyta dabartinis puošni gotinė bažnyčia, pašvęsta Čenstakavos Dievo Motinai. Senoji sudegė 1936 m. Čia pat yra kitas kun. Jastalki, atvykęs iš tremties.

Būtų labai įdomu, kad kas nors iš lietuvių, bent pravažiuodami pro šią vietovę, pabandytų išaiškinti jos praeitį ir nustatyti, kodėl ir kaip ji gavo mūsų sostinės vardą.

Penkios pabaltietės Toronto "The Telegram" skiltyse Birželio liūdnujų dienų minėjimo tvarkdarės: V. Dielininkaitė, Mona Newman, Birutė Vilušytė, Viva Park ir Nijolė Racevičiūtė.

! Vilnių nuvykti nesunku

Kad Kanadoje yra D. Britanijos sostinė London, Prancūzijos Paris, buvo dar nesenai Berlin, beveik visi žino, bet kad čia yra ir mūsų sostinė Vilnius, kažin ar daug lietuvių žino. Deja, ir čia mūsų sostinė užgrobia lenkų.

Vilnius kanadiškasis oficialioje kalboje dabar vadinamas UYLYNO. Tai Ottawa upės slėnyje esanti vietovė, per kurią eina autostrada, tarp Barry's Bay ir Round Lake. Miestelio pakraštį, važiuojant į Round Lake, stovi kryžius, ant kurio lenkiškas įrašas: "Lenkijos Karūnos Karalienės parapija, Vilnius, Ontario"...

Ši parapija šiemet švenčia 75 m. savo įsikūrimo jubiliejų. Kaip rašo lenkiška Kanados spauda, parapijos gyventojai esą kašubai. Bet kodėl toks kolonijos vardas? Negalima abe-

joti, kad čia turėjo būti kas nors iš Lietuvos atvykęs dar tais pirmųjų kolonistų kūrmosi laikais 19 a. viduryje. Atrodo, kad iš Lietuvos turėjo būti kilęs, 1928 m. miręs čionykštis klebonas pral. Jankowski, klebonavęs net 35 metus, bet kolonija atrodė yra už jį gerokai senesnė bent ne jis buvo pirmasis klebonas. Dabartinis klebonas yra kun. Wilowski, kurio rūpesčiu pastatyta dabartinė puošni gotinė bažnyčia, pašvęsta Čenstakavos Dievo Motinai. Senoji sudegė 1936 m. Čia pat yra kitas kun. Jastalki, atvykęs iš tremties.

Būtų labai įdomu, kad kas nors iš lietuvių, bent pravažiuodami pro šią vietovę, pabandytų išaiškinti jos praeitį ir nustatyti, kodėl ir kaip ji gavo mūsų sostinės vardą.

Winnipeg, Man.

Susirinkimas

Liepos 16 d. Lietuvių klubo salėje įvyko KLB Wpg. apylinkės visuotinis narių susirinkimas. Tai pirmas susirinkimas po 6 mėn. Susirinkimas buvo negausus, nedalyvavo net visi valdybos nariai. Susirinkimą pravedė valdybos pirmininkas, o sekretoriavo kitas valdybos narys, nors KLB statute yra numatyta, kad susirinkimus praveda rinktas prezidiumas.

Skaitytą p. V. Smažienės įdomi paskaita jaunosios kartos auklėjimo klausimu, papildyta parengimų komisija.

Iš valdybos pirm. pranešimo patikėjo, kad Wpg. apylinkės sudarymas dar nėra patvirtintas KLB LOK Montrealy. Kodėl?

Apačkaitas netaktiškas p. Liaukevičiaus išsišokimas prieš 16 vasario minėjimo prelegentą labai užgavo tikinčiuosius katalikus b-nės narius. Ir galia, kad prezidiumas ir apylinkės pirmininkas į tai nereagavo.

Susirinkimo dalyviai aiškiai pasisakė prieš apylinkės valdybos norą pasisavinti ne jų pastangomis įsteigtą šešadieninę mokyklą, kuria dabar rūpinasi tėvų komitetas.

Bendrai, susirinkimus reiktų šaukti dažniau, o valdybos nariams reiktų visiems įsitraukti į darbą ir nepalikti 1-2 nariams tvarkyti visų reikalų be bandro valdybos nutarimo. xy.

Iš KLBendruomenės veiklos

— Liepos 22 d. suruostas vakaras praėjo gražiai. Liepos 30 d. rengiamasi užmiestyje suruosti gegužinę.

— Liepos mėn. pabaigoj daroma rūbų rinkliava BALFui.

— Winnipeg kolonija šių metų pirmoje pusėje kiek sumažėjo. Vieni, pabūgę žiemos šalčio, kiti — potvynio, — treti, išėjędami geresnių darbo sąlygų, išvyko rytuosna. Yra ir naujai atvykusių, bet daugumoje susirišę kontraktais, dirba ūkiuose Winnipeg apylinkėse. Kadangi susisiektas yra sunkus, jie Winnipeg negali net apsilankyti. Ar nereikėtų vietos organizacijų vadovybei paieškoti galimybių ir su tais, aplink Winnipeg išbarstytais tautiečiais, kaip nors palaikyti artimesnį ryšį?

— Paskutiniomis savaitėmis winnipegiečiai turėjo pagrindo maloniam nustebimui: keletas asmenų, kurie anksčiau buvo išvykę į rytus, grįžo į Winnipe-

gą atgal. Paklausinėjus paaiškėjo, kad ir kitur darbo ir pragyvenimo sąlygos nėra jau taip geros, kaip dažnai pasakojo ma.

— Liet. Katal. Moterų Draugijos Winnipeg skyrius liepos 9 d. turėjo visuotinį susirinkimą, kurio proga sudaryta nauja valdyba. Pirmininke išrinkta p. B. Bujokienė.

— Liepos 15 d. LK Moterų Draugijos suruostas vakaras praėjo gražioje nuotaikoje, praturtinamas negausių kasą.

— Pradžioje bažnyčioje giedojęs mišrus choras persiorganizavo į moterų chorą, kuriam vadovauja p. V. Smažienė. Visi džiaugiasi gražiu giedojimu.

— Liet. Klubas santykiu su Winnipeg kolonija tebėra tiepatys. Naujieji ateiviai nori tapti klubo nariais, bet jo vadovybė jų neįsileidžia. Kaip ilgai tai padėtis tęsis? Būtų neteisinga vien tik klubui visą kaltę primesti. Pakankamai klaidų padarė tuo atžvilgiu ir naujai atvažiuavusieji. Bet vis tik kiekvienas susipratęs lietuvis dabar aiškiai mato, kame čia reikalas. Netiesingai manyti, kad visas klubas yra raudonas. Ne! Net dabartinėje valdyboje yra ne vienas asmuo, kuriam yra skaudu matyti, kokia vaga klubas vedamas. Daug yra ir iš narių tarpo, kurie norėtų klubą matyti kitokį, negu jis dabar yra. Jei klubas eina susipratusiame lietuviui nesuprantama linkme, tai yra tik kelių įtakinių, vargu lietuviško galvavimo, žmonių darbas! Nekurios Kanados provincijos jau sudarė ir dalinai paskelbė planus, kaip jos reaguos į Kanadoj esančių komunistų veiklą, jei karas su Rusija dar labiau priartės. Manibos provincija tuo reikalu oficialiai dar nieko nepasisakė, bet pasklaidžius laikraščius aiškiai matyti, kad ir čia nesnaudžiama. Atsėit tada eilė ir Liet. klubui. Bet tada dabartiniai klubo nariai tenegriaužia sau nagų ir teneiklia po laiko tų, kuriems jie dabar akiai tikli. Tada bus tikrai po laiko. Tada bus per vėlu! Naujieji ateiviai nori dirbti kartu su tikrais lietuvišku klubu, jie nori būti jo nariais. Ar nereikėtų ir pačiam klubui, jei ne vien iš noro kartu dirbti, tai bent gelbstint šiose neaiškiose valandose klubo ateitį, paduoti ranką kiekvienam lietuviui ir burtis vienybės lietuviškos kolonijos bendrai gerovei? B.

Kitchener, Ont.

Tikroji lietuviškoji gūžta

Neseniai teko apsilankyti simpatiškam miesteliukų, kuris ligi I Didžiojo karo, vadinosi Berlynu, bet po jo — buvo pavadintas Kitchener.

Kitchener randasi Ontario provincijoje, apie 60 mylių nuo Toronto. Tai tikrai reto grožio ir retai kur Kanadoje tapo gražiai užlaikoma švaros atžvilgiu gyvenvietė. Rytinėj miestelio dalyje užtinkamas švarutelis parkas, išpuostas gražiais gėlynais, nors dirbtinai vandens fontanais, kuriuose apstu dekoratyvinių žuvų, o vandens paviršiuje — driekiasi plačialapių vandens lilių raizgini...

Tačiau lietuvių širdžiai gal dar dėlto mielesnis tas Kitchener, kad ten yra prisiglaudęs ir pusšimtis lietuvių. Tai, berods, visi naujieji ateiviai — "dypukai" ir kas charakteringa — veik visi būvę Hanau stovyklos rezidentai.

Teko svečiuotis pas senus prietelius pp. S. ir J. Paškonius. Ir, turėčiau pasakyti, tiesiog nustebino mane toji tikrai lietu-

viška ir taip trumpu laiku susukta gūžta. Paškoniai Kanadą pasiekė tik prieš porą metų. Jie čia ir šeimą sukūrė ir dukrelės lietuvių užaugo. Jame nuomoja susilaukę, ir savo namelį pastatė. Tiesa, dvi šeimos susidėję. Dabar — jų namelis tikrai atliekamas kambarius lietuviams, lankosi nuolat ir kaiminystėje gyvenantieji savi tautiečiai, susidaro linksma, rami lietuviška salelė.

Mano svečiavimosi metu, pp. Paškoniai sulaukė dar iš JAV giminių, pp. Veselų, o be to, aplankė tą dieną juos gal dar apie dvidešimt kaimynų. Jau-tėmės tikrai kaip Lietuvis. Buvome nuoširdžiai pavaišinti, pasiūkėmės, padainavome ir taip laikas prabėgo nepastebimai greitai.

Linkėtina, kad tas naujasis Kitchener miesto kvartalėlis — East Ave., pasidarytų dar didesniu lietuvišku žydiniu.

Nors retkarčiais, bet susilaukia kitcheneriečiai ir lietuvių kunigo iš Hamiltono, kuris atlaiko jiems pamaldas ir pasako lietuvišką pamokslą. a.

Val d'Or, Que.

— Iš š.m. birželio mėn. 13-19 d. viešojo rinkliavojo surinkti pinigų, Vokietijos sanatorijose besigydančiams lietuviams, liepos 17 d. pasiūsta 195 sv. pupečių kavos už JAV \$198.90. Iš šio kiekio — Gauting sanatorijos 56 ligoniams 140 svarų ir Huntlosen bei Oldenburg 22 tautiečiams — 55 sv.

— Pirmininkui J. Vilimui pasitraukus iš Val d'Or LOK, į komitetą įėjo Pr. Vizbaras. Pirmininko pareigas laikinai eina J. Čepukas. J. Vilimas ir toliau atsidedęs veda lietuvišką pusvalandį per Val d'Or radio stotį, kuris duodamas kiekvieną sekmadienį 10 val. 30 min.

Val d'Or LOK šia proga reiškia p. J. Vilimui padėką už jo įdėtą darbą, vadovaujant mūsų organizaciniam gyvenimui. — Birželio — liepos mėnesiais Val d'Or — Malartic lietuvių tarpe išplatinta knyga už \$110. Taip pat visi tautiečiai be išimties apsirūpinę antikomunistiniais ženklieliais, kuriuos plačiai paskleidžia po pasaulį, lipdami ant savo siunčiamų laišku. Kaip žinome, juos išleido Waterbury Lietuvių Tremtin. Draugija, JAV.

— Paskutiniu laiku iš Val d'Or išvyko: Žuliai, V. Mikuckas, Vl. Pavilėnas ir Z. Šukienė su dukrele Lilijana į Hamiltoną; Pikišlingiai į Torontą ir Br. Skarbalius į tabako ūkį.

J. Gerčas su žmona, palikę Val d'Or pereitę rudenį, vėl grįžo ir jau dirba East Sullivan kasykloje. "Dabar 60 metų dirbsiu kasykloje!" — tik ką išlipęs iš

autobuso pareiškė jis ir dar pridėjo: "Ten aukso kalnai, a gir-d, kur mūsų nėra!"

— Praėjusius mokslo metus visi Val d'Or lietuviukai — mokiniai baigė su pasisekimu, perdėdami į aukštesnius skyrius. Iš jų tarpo pažymėtini: Šukytė Lilijana, baigusi 4-tą skyrių ir Vizbaras Arvydas 3-čią skyrių pirmaisiais, o Milkeraitytė Izolda 2-rą skyrių antrąja. Šukytė Lilijana pirmąją mokinię ėjo visus metus ir baigė geriausiai ne tik savo skyrių, bet ir visoje St. Sauveur mokykloje.

Sk. St.

Edmonton, Alta.

Litūnų birželio dienų minėjimas, surengtas visų trijų Baltųjų tautų kartu (žr. "TŽ" Nr. 25/26) nepraejo nepastebėtas ir vietos anglų spaudos. Paminėjo "The Edmonton Journal", apibūdindamas gana tiksliai patį minėjimą ir vietos katalikų arkivyskopo J. H. Mac Donald kalbą, kuris pabrėžė naujųjų ateivių vaidmenį kanadiečių perpratimui komunizmo. Įsidėmėtina, kad aprašyme iš visų pabaltiečių paminima tik lietuvių komiteto Dr. J. Dovydena pavarde. Didelio pasisekimo turėjo taip pat meno ir liaudies dirbinių paroda.

Susirinkimą sveikino Alberto imigracijos ministeris A. J. Hooke ir miesto burmistras Parson. Išviso minėjime dalyvavo apie 400 žmonių, iš kurių per 200 buvo anglai ir kitų tautybių kanadiečiai, ne pabaltiečiai.

Vancouver, B. C.

Rūpinasi lietuviška bažnyčia

"The Ensign" liepos 22 d. Nr. skyriuje "Along Canadian Highways with EXTENSION", t.y. puslapyje "Tikėjimui platinti draugijos", kurios kancleris Kanadoje yra Toronto kardinolas J.E. McGuigan, o pirmininkas pral. McDonagh, kuris ir veda minimą puslapy, išspausdino Vancouverdy pastoracijos darbą dirbančio kun. A. Traškevičiaus prašymą šitai draugijai, kuriuo prašo paramos Vancouverio liet. pastatytį bažnyčią.

Prašyme kun. Tr. nupasakoja, kad negalėdamas pastoracinio darbo dirbti savo tėvynėje, Kanadon atvykęs kaip DP ir pradėjęs dirbti Kamloops diecezoje. Kadangi ten tesą labai mažai lietuvių, tai pasiprašęs Vancouverio arkivyskupo ir būvęs priimtas dirbti tarp lietu-

vių tenai. Iki šiol lietuviškos pamaldos esą prisiglaudę šv. Povilo bažnyčioje, bet jos tvarkytojai Atpirkimo Broliai patys ten sunkiai teišitenką su savąja veikla. Dėl to kun. Tr. kreipiasi į "Tikėjimui platinti draugiją", prašydamas šiek tiek tokios paramos lietuviams savai bažnyčiai pasistatyti. Prašymą baigė, reikšdamas vilties, kad jis ras atgarsį, o lietuvių atsilysins savo maldomis.

Prašymo pabaigoje seka Vancouverio arkivysk. prierašas: "Šis jaunas kunigas čionykščiu lietuvių tarpe dirba labai puikiai ir jį jau yra pasiruošę nedidelei statybai, jei gautų lėšų.

Maloniai paremdamas ir tikėdamasis, kad Tamstos galėsite rasti šiam naudingam darbui patroną — W. M. Duke, Archbishop of Vancouver".

Iš Anglijos lietuvių gyvenimo

Būrliai į didesnes stovyklas

Anglijos lietuvių po trijų darbo metų, ima apsispręsti: ar čia liktis ir kurtis, ar kur geriau pasiekti. Kas gali išvyksta, o kiti čia kuriasi ir būrliai į gausnes būrus, kur darbo ir būtyt nestinga. Darbo teisių suvaržymai pamažu atitrinta ir laisviau galima pajudėti. Anglams jau visiškai laisvė, bet EVW dar globojami ir surišti.

Anglija sutiko įsileisti iš Vokietijos šeimų, giminių, pažtamių, jei čia esantieji garantuoja butą ir pragyvenimą. Ypač vyrai, sukurti lietuviškas šeimas, pasinėšę išsiviešti lietuvių, kurių čia taip mažai.

Didesnės kolonijos, kur lietuvių spiečiasi yra Londonas, Manchesteris, Bradfordas, Skotija, Coventry ir kt. Būtų gera, kad vienai kietiems pagelbėtų ir apie galimybes per spaudą informuotų.

Gausesnės kolonijos sudarys ne taip nuobodu gyvenimą be tėvynės, veikla įvairi žymiai žengs šuoliais.

Galvojama persiorganizuoti

Anglijoje lietuvių priskaitoma net apie 14 tūkstančių. Senesniųjų išievių niekas nežino kiek tikrai yra, nes jie neturi apjungiančios organizacijos, nei kartotekos. Tremtinių šiandien priskaitoma iki 6.5 tūkstančių, bet dalis vis nubyra. Didžiausia

Britanijoje organizacija išaugo Lietuvių Sąjunga, kurios susitelkė per 4 tūkstančius tautiečių. Kitos Skotijoje — parapijinio pobūdžio ir Anglijoje organizacijos negausios, bet jų veikla žymi. Nauja jaunimui organizacija išaugo Skotijoje "Aušros" vardu. Ji plečiasi ir po visą Britų salą. Kai kas dar bando steigti naujas, bet neranda priitarimo. Pagaliau keliamas P. Lietuvių Bendruomenės reikalas. Pradžiai būtų sunki, bet matomai atneštų daugiau aktyvumo ir žymesnės veiklos. Jei šiandien esančios organizacijos padaro daug džiugių darbų reprezentacijai ir laisvės kovai (koncertai, parodos, minėjimai, mitingai, Tautos Fondas su 1000 svarų ir kt.), tai subūrus jėgas bendron apjungiančion bendruomenės organizacijon, kur kas būtų naiviau. Dabar be Lietuvos ministerio ir Lietuvių Sąjungos, mums būtų be galo sunku svetimame krašte. Kiek daug darbų nuveikia čia paminėti or-ganai nereikia nei aiškinti. Jau vien žymu, kad jie egzistuoja pačių lietuvių solidarumo ženklui. Netrukus bus visų lietuvių

surašinėjimas ir DBLS-ga jau kviečia šią tautinę pareigą sąžiningai atlikti.

Pirmieji spausdinto žodžio žingsniai

Sunkus kelias yra Anglijoje spausdintam žodžiui. Daug kas norėtų naujų knygų, laikraščių, žurnalų, bet įvairios kliūtys prieš akis. Jei per tris metus spausdinto žodžio pasirodė mažai — knyga vos viena, jumoristiniai leidiniai ir kelios brošiūrėlės, — tai ateity žada daugiau pasirodyti. Įsistegus "Nidos" spaustuvę pirmąjį savo stambesnę darbą atliko: išleido R. Spalio "Trylika nelaimių". "Nidos" spaustuvė spausdina "Apuoką", rengiasi ir daugiau spausti. Ypač laukiamas Br. Daunoro ir Vl. Šlaito. Popierio kaina, visi kiti formalumai bei reikmenys sudaro sunkumų knygoms leisti. Bet, jei skaitytojų būtų didesnis skaičius, visos kliūtys būtų įveikiamos. Skaitytojai nori knygų, žurnalų, laikraščių didesnių, bet kai kurie neužtenka ar gali pinigų spausti.

Bal. Brazdžionis.

Geram bičiuliui p. Baliui Brazdžionui (Anglijoje),

mirus jo mylimai žmonai

A. A. KONSTANCIJAI BRAZDŽIONIENEL reiškiame nuoširdžios užuojautos.

Br. ir St. Bujokai.

Mūsų mirusieji

buvo juo labiau atsparus svetimoms įtakoms. Jo asmenys netekome kuklaus, bet nepalaužiamo kovotojo dėl lietuvių. Tebūnie jo šviesus asmuo mums pavyzdžiu dar vis nesibaigiančiame kelyje į laisvą tėvynę, o jo darbai — akstinu mums nepavargti kovoję

Ramiai išsėkis Vytautai laisvoje, bet šviesioje Amerikos žemėje.

St. Bakšys.

Griečiau į Amžinybę, kaip į Australiją

Liepos 11 d. užbaigė savo žemišką kelionę A.A. muzikas Jonas Bondarenko, gimęs Lietuvoje Brastoje 1889. XI. 13, ilgai gyvenęs ir daug dirbęs bažnytinės ir pasaulinės muzikos srityje Lenkijos gilumoje ir Vokietijoje.

Buvo uolus muzikos mokytojas įvairiose mūsų tremties lietuviškos mokyklose bei stovyklose: Dornstadt, Schwab. Gmuend, Bad Mergentheim ir Mannheim. Pasidarbavo muzikiniai ruošdamas mūsų jaunimą įvairiems pasirodymams

bei minėjimams. Velionis su savo penkių asmenų šeima sudarė atskirą instrumentalinį kvartetą, kuris ne vien mūsų tautiečius, bet ir kitus žavėjo.

Prasidėjus emigracijai, iške-liavo į Australiją du vyriausieji šeimos nariai: sūnus Vincas ir dukra Zofija. Įsikūrę, jie išsiskvietė ir tėvelius su broliuku Vaclovu, kuris, kad ir mažas, puikiai jau groja akordeonu. Nors ilgai, bet laimingai sutvarkė visus formalumus, puikiai praėjo prieš sėdant į laivą pasakutinį gydytojo patikrinimą. Kelionės išvakarėse apopleksijos ištiktas, nepasiekęs Australijos, atkeliavo į Amžinybę.

Jo karstą lydėjo žmona, sūnus, vietos dvasininkai bei gausus lietuvių, ukrainiečių ir kitų į Australiją emigruojančių tremtinių būrys.

Naujai supiltas kapas su vainiku lietuviškais užrašais Delmenhorsto katalikų kapinėse bylos, kad ir čia būta lietuvių. Amžiną atilsį duok Jonui, Viešpatie! K.S.V.

Sudbury, Ont.

— Sudburio lietuvių kolonijoje aukų rinkimo vėjus Tautos Fondui baigtas. Surinkta \$450. Pinigai persiųsti Tautos Fondo skyriui Montrealy M. Arlauskaitės vardu.

— KLB Sudburio apylinkės valdybos narys B. Jackevičius išvyko į Torontą, kur mano pradėti savistovų darbą elektro-technikos srityje. Jo vieton įvydybą įėjo Al. Juozaitis.

— Sudbury sukūrė lietuviškus šeimos židinius: J. Petrėncas su St. Radaite; Vl. Vismantas su A. Mickaite; J. Šimkus su E. Šlaikaitė ir V. Agurkis su G. Sadauskaite.

— R. ir R. Bagdonai liepos 22 d. kelė savo dukrelės Reginos-Violetos krikštynas, kuriose dalyvavo artimųjų būrelis.

— R. Bagdonas, vienas "Šarūno" komand. vyrų, kurie Vokietijoje dėjo krepšius ne tik vokiečiams ar kitų tautybių, bet gerai įkūsdavo ir amerikiečių karliškoms krepšinio komandoms, dirba INCO kasyklose ir sekmadieniais groja vargonais per lietuvių pamaldas. Darbas, šeima ir kitos aplinkybės nebe-

duoda jam galimybes tęsti pamėgtąjį krepšinio sportą.

— Prasidėjus Korėjos karui, Kanados komunistai dar labiau suaktyvėjo. Sudburyje — Cooper Cliffe prie INCO fabriko išeinantiesiems darbininkams dalinami atsišaukimai, kuriuose pasisakoma prieš kanadiečių dalyvavimą Korėjos kare. Atsišaukimus pasirašo Darbo, — Progresyvių partija. JV

London, Ont.

Didžiulė gegužinė

Rugpjūčio 6 d. 2 val. p.p. gražioje p. Stasio Kačilio fermoje: R.R. 4 Mondbridių, Londono KLB apylinkė rengia linksma gegužinę su programa ir kitomis įvairenybėmis. Velks turtingas bufetas su skanias gėralais. Groso puiki muzika.

Tollimųjų ir artimųjų apylinkių lietuvių prašome nepraleisti progos. Jei lytu, visa programa bus vykdoma naujoje salėje. Iš Londono kursuoja autobusai 2.15 ir 3.15 val. p.p. punktualiai, nuo turgas aikštės King Street.

KLB Apylinkės Valdyba.

Rugpjūčio mėn. 6 dieną, sekmadienį, visus kviečiame atsilankyti į

LINKSMĄ, JAUKIĄ GEGUŽINĘ HAMILTONE

Gegužinė įvyks dar hamiltoniečiams nematytoje vietoje. Nuo Hamiltono maždaug 15 mylių Toronto link vienoje anglų fermoje. Gegužinės vieta yra žavėtina: iš vienos pusės gražus kalnas, pakalnėje nepaprastai erdvi patogi šokiams ir sportui, pieva, kitoje pusėje gražus miškelis, o per vidurį pievos teka sriami upė. Kiekvienas atvykęs galės maloniai praleisti laiką ir pakvėpuoti tyru oru.

VYKSTANČIŲ Į GEGUŽINĘ SPECIALŲS AUTOBUSAI LAUKS PRIE LIETUVIŲ PARAPIJOS BAŽNYČIOS

58 Dundum St. N. Autobusai išvyks po pamaldų. Tiems, kurie dirba iki pietų, vienas autobusas bus prie bažnyčios 5.30 val. Gegužinės vieta atrandama taip: Važiuojant nuo parapijos bažnyčios 58 Dundum St. N., važiuoti Toronto keliu: kelias 6, vėliau reikia įvažiuoti į 5 kelią, kuris vadinasi Dundas kelias, vedęs tiesiai į Toronto lietuvių parapiją. Penktuoju keliu reikia važiuoti per Waterdaun, vėliau per Nelson miestelį. Po to dešinėje kelio pusėje matosi didelė žalia lenta su užrašu Simpson. Nedavažiauvus lentos, pasukti į kairę, kur randasi iškaba: Boy Scouts Camp 3. Tuo keliu važiuoti iki iškabos Barlamark, o šiuo keliu važiuoti iki pirmos fermos (ūk. Bridgman) už kurios pakalnėje gegužinės vieta. Iš Toronto važiuojant važiuoti Dundas keliu apie 30 mylių iki Boy Scouts Camp 3, o kita viskas kaip aukščiau nurodyta.

Gegužinės metu grieš puiki žinoma italų kapela.

Skanių valgių ir gėrimų gėrinių bus vietoje.

Bus loterija, sporto dalykėliai, premijos bus teikiamos.

Prie sporto dalykėlių prisidės Hamiltono skautai ir skautės.

Hamiltono V. Aušros Vartų Parapijos Komitetas.

Kultūros Fondo atsišaukimas

Tautinė mūsų kultūrą sudaro žymiausią bei svarbiausią lietuvių tautybės pagrindą ir stipriausią mūsų tautybės išlaikymo laidą. Todėl visų laisvų ir sąmoningų lietuvių pats didysis gyvenamojo mato uždavinys yra sustiprinti šią mūsų tautinę kultūrą ir toliau ją ryžtingai ugdyti. Tautinės kultūros idealu turi tapti tas bendrasis visos gyventi norinčios tautos židinys, apie kurį turi spiestis visi be pažiūrų ir įsitikinimų skirtumo, bei lietuviškai jaučiant ir galvojančios lietuvių, susirūpinę savo tautos likimu ir ateitimi. Šiuo bendruoju tautos židiniu turi tapti senai laukiamas ir plačiai prasmę suprantamas Lietuvos Kultūros Fondas — visų lietuvių kultūrinę instituciją ir organizaciją.

Aktualieji ir artimieji Lietuvos Kultūros Fondo uždaviniai yra: remti ir skatinti lietuvių mokslą, literatūrą, meną, švietimą, spaudą, gaivinti bei ugdyti gimtąją kalbą, palaikyti tautines tradicijas bei savo papročius ir t. t. Šiam tikslui reikėtų leisti ir plačiai paskleisti mūsų mokslininkų bei menininkų kūrinius, suorganizuoti pascuilinę lietuvių meno galeriją, įsteigti bendrinės kalbos kultūros organą, sudaryti lietuvių šaltinių centrą, remti lietuviško teatro sutelkimą, žymesniuose meno ansambliuose ir kitas lietuviškos dvasios kėlimo bei gaivinimo apraškas, leisti informacinius bei kitokius leidinius.

Šitam didžiajam tautos kultūros darbui reikia sutelkti geriausias jėgas ir surinkti visus galimus kapitalus. Todėl nedelsdami organizuokime bendrą Lietuvos Kultūros Fondą, kuris apimtų viso pasaulio lietuvių ir prisidėtų prie pasaulio lietuvių Bendruomenės uždavinių vykdymo.

Kaikiuriuose kraštuose Lietuvos Kultūros Fondo skyriai jau veikia. Australijoje jau yra suorganizuota ir Lietuvos Kultūros Fondo apygarda. Lietuvių Rašytojų Draugija, kuriai priklauso Lietuvos Kultūros Fondo organizavimo iniciatyva, savo 1950 m. gegužės 6-7 d. Bostono suvažiavime nutarė pasiūlyti Clevelando Lietuvos Kultūros Fondo skyriui eiti apygardos pareigas Jungtinėse Amerikos Valstybėse, pagal statutą išrinkti tarybą ir susisiekti su LKF skyriais kituose kraštuose. Lietuvos Kultūros Fondo Clevelando skyriaus valdyba jau

Lietuvių Rašytojų Draugijos pasiūlytas pareigas priėmė ir šiuo atsišaukimu kreipiasi į visus JA V-bių lietuvių kultūrinis sambūris bei atskirus kultūrininkus — kviečia persiorganizuoti ir steigti LKF skyrius atskirose vietovėse. Kai tik tokių skyrių įsteigs, mes rūpinsimės sukviešti Jungtinių Amerikos Valstybių apygardos suvažiavimą ir pagaliau prieiti prie LKF vyriausios valdybos sudarymo.

Tikime, kad šis mūsų tautos gyvybinis reikalas bus kaip reikiant visų supras tas, ištaisais amžiais lietuvių tautos kurtas kultūros lobynas bus ir toliau mūsų visų sutelktinėmis jėgomis sėkmingai turtinamas bei puoselėjamas ir šiuo sunkiuo-

ju metu saugojamas nuo grėsmingos žūties arba sunykimo. Visais LKF skyrių organizavimo ir kitais reikalais prašome kreiptis valdybos sekretoriaus adresu: **Jonas F. Daugėla, 1844 W. 47 St., Cleveland 2, Ohio.**

Dr. S. T. Tamošaitis
Valdybos pirmininkas

J. F. Daugėla
Sekretorius

Dr. P. Skardžius ir
Ig. Malinauskas
Vice-pirmininkai

Nariai:

A. Augustinavičienė, S. Barzdukas, A. Banys, O. Michelič, V. Rastenis.

MALONŲ TAUTIEČIAI

Pasiėmėme suorganizuoti Lietuvos Kultūros Fondo skyrius JA Valstybėse, tikrai širdingai džiaugtumėmės, jeigu ši akcija rastų pritarimo ir Kanados lietuvių tarpe.

Skelbdami Tamstų dėmesiui mūsų valdybos atsišaukimą, kviečiame Kanados lietuvius imtis iniciatyvos organizuoti Lietuvos Kultūros Fondą ir galimai greičiau sudaryti šios organizacijos Kanados apygardą. Susidarius, šalia jau veikiančios Australijos LKF apygardos, JAV ir Kanados apygardoms, bus galima eiti prie pastovaus šios organizacijos vyr. valdybos sudarymo, kuri vadovautų visam šiam didžiuliam darbui viso pasaulio lietuvių bendruomenės ribose.

Esant reikalui pasiruošę patarnauti Tamstoms visomis ir struktūromis ir informacijomis organizaciniais ir kitais klausimais.

Iniciatoriai maloniai prašomi kreiptis atsišaukime nurodytu adresu.

Lietuvių Kultūros Fondo laik. JAV Apyg. Valdyba

Redakcijos prierašas. Kultūros Fondo reikalas yra gyvybinis ir mums lietuviams gėda, kad nei vieno bendro, nei privačių fondų mes nesugebėjome suorganizuoti net nepriklausomoje Lietuvoje. Fondo suorganizavimas išeivijoje yra dar reikšmingesnis, nes nuo lietuviškosios kultūros išlaikymo priklauso visa mūsų išeivijos ateitis, o kurį metų — kol tauta vėl atgaus laisvę — ir lietuviškosios kultūros puoselėjimas. K F Clevelando skyrius imasi di-

dello sveikintino darbo. Tačiau šis reikalas iškelia klausimų, kurių atsišaukimas neišsprendžia, o jų neišsprendus atsiranda sunkumų ne tik kanadiečiams, bet ir kitų kraštų lietuviams. Svarbiausias iš jų yra santykio su Pasaulio lietuvių Bendruomenės organais klausimas. Kanados lietuviškoji bendruomenė jau yra kelyje į krašto valdomųjų organų sudarymą pagal VLIK paskelbtus Laik. PLB Nuostatus, kurių paragraf. 59-62 numato PLB Kultūros Fondą. Kol nenustatytas KF ryšys su PLB, Kanados lietuvių jo kurti negalėtų, nes kūrimas bendrinės, visus apimančios organizacijos būtų priešingas jau priimtajai krašto organizacinei struktūrai. Taigi būtų gera, kad iniciatyvą pasiėmęs Clevelando skyrius šitą reikalą išspręstų ir taip pat viešai paskelbtų.

Iš šio atsišaukimo net neaišku ar čia šukiam organizuotis pagal tremtyje paruoštą KF statutą, ar manoma paruošti naują, ar gal jis jau ir paruoštas. Pradedant organizavimo darbą, visa tai jau turėtų būti aišku. Taigi ar čia privati institucija ar PLB organas in futuro?

Žosistų kongresas bus gausus

Jau vyksta pasiruošimai tarptaut. JOC-istų kongresui Briuselyje rugsėjo 4-10 d. Jau liepos 1 d. oficialiai įsirašiusių į kongresą kraštų skaičius siekė 37, su 351 delegatu. Ypačingai gausią norą dalyvauti kongrese pareiškė misijai kraštų JOC-istai: Ceilono, Indijos, Japonijos, Bolivijos ir kt.

Zapiškio senutė bažnyčia. XVI amž. statyba

OBELELĖ (Vilnis)

(Iš partizanų dainų rinkinio)

Nenuvyski, balta obelėle,
Po sodybos mažu langeliu,
Nenukriskit, sidabro lapeliai,
Ant juodų šitos žemės kelių.

Šaulė leidžiasi, niakiasi skliautas,
O aplink taip tamsu, taip klauku...
Mano broli, vai kur nukeliausi,
Drumsčia vėjas miškus ir laukus.

Atsisėskit ant slenksčio gryčiutės,
Čia šalia obelėlė žydės.
Jūs sidabro lapeliai baltučiai
Tau į širdį graudžiai prakalbės.

Čia taip gera, jauku ir malonu...
Užsiverki sodelio vartus,
Ar girdi slaugia tėviškės kloniu
Tie plėšrieji vilkai iš rytų.

Ach, tai jie mūsų mylimą žemę
Drasko, plėšo ir mus jie suėdė
Paklausyk, kaip kraujas srovėna
Iš nušautojo brolio širdies.

Paklausyk, kaip vaitoja žemelė,
Apšlakstyta lietuvių krauju,
Išvežti mūsų broliai, tėveliai
Stovi nykūs nameliai be jų.

Nenuvyski, balta obelėle,
Po sodybos mažu langeliu,
Tu man primeni Lietuvą mielą
Ir visus mūsų laisvės kelius.

ANTANAS ŠALČIŪNAS

TROŠKIMAS

Viešpatie! Numynus tiek beprasmiško jau kelio
Leisk vėl man tėviškės sauleleidžius regėt,
Ir prie berymančio, gimtoje žemėje, smūkelio
Gyvenimo tą sunkią našą leisk padėt.

Leisk plaukti džiaugsmo upėms kada aš taip ištroškęs
Esu, be tėviškės gailios rasos lašų.
Klaikiu keliu, ir laimę jau kažkur nubloškęs
Vien karčią daliaį sau ir artimui nešu.

Leisk pilką ilgęsi, sekiojusį mane tiek kartų,
Pro senų kryžių lauką amžinybėn nulydėt,
Ir vargą juodą, sielvartą ir skausmą kartų
Prie Tavo šventų kojų, Viešpatie, padėt...

L. K. Vadovo prenumeratoriams

Paskutinis priminimas

Iš LKV Vadovo leidėjų pranešimo spaudoje žinome, kad knygos prenumerata yra padidinta ir kad knyga netrukus pasirodysianti. Kad knyga greičiau gautų, jos prenumeratoriai, kurie prenumeravosi pas mane, prašomi paskubinti primokėti skirtumą ir pranešti dabartinį savo adresą.

1. Kas įmokėjo 2 dol., tas dar atsiunčia 1.50 dol.;
2. Kas įmokėjo 3 dol. — atsiunčia 50 ct.;
3. Kas įmokėjo Vokietijoje 13 DM., o dabar gyvena Kanadoje — primoka 1,50 dol. ir praneša savo senąją Vokietijos stovyklą ir dabartinį vietinį adresą;
4. Kas prenumeruojasi naujai po š.m. liepos mėn. 1 dienos — moka jau po 4,50 dol.

Kai tik susidarys didesnė pilnai atsilyginusių grupė — jų

srašą tuojau pasiųsiu leidėjams, kurie išsiuntinės knyga. Dėl to reikalą reikia sutvarkyti greitai. Daugiau priminimų nebus skelbiama. Šį pranešimą geriausia tuojau išskirti, kad neužsimirštų.

Šia proga dar norėčiau pažymėti, kad niekam nesiunčiau ir nesiunčiu pinigų gavimo pakvitavimų, nes 1. daugelis, kas toliau gyvena, turi pakvitavimo vietoje pašto perlaidos atkarpą, kiti gi, kur gyvena arčiau, prie progos galėtų pasitikrinti pas mane. 2. atskirų pakvitavimų siuntinėjimas pareikalautų žymių išlaidų (visas ir taip gana gausias susirašinėjimo išlaidas aš moku pats savo pinigais, kaip asmeninę auką tai knygai išleisti).

P. Štuopis,

104 Wright Ave. Tel. KE 4703
Toronto 3, Ont.

Redakcijai prisiūsta

Ateitis. Birželio-liepos, 1950 m., Nr. 4-5 (16-17), 36 psl., 20 iliustracijų ir viršelis. Turinys: A. S. Pocius, Mažos tautos didelės kančios; A. Maceina, Kas yra krikščionybė — žodis ar gyvenimas?; J. K., Krišč. mistika Dostojevskio kūryboje; kun. Vl. Dielininkaitis, Palaimintųjų garbė; Z. Ivinskis, Kova — liet. egzistencijos svarbiausias veiksnys; St. Barzdukas, J. Jablonskis; Pr. Kozulis, Jaunystė tarp knygų; Liet. vyskupų laiškai — visam liet. jaunimui; A. Kepalas, Zalgirio mūšis; V. Cukuras, Saulėto džiaugsmo dalintojai; Kapeliono laiškas buv. tremties gimnazijos moksleiviams; Dail. A. Tamošaitienė, Liet. tautiniai drabužiai; A. Pukulis, Kaip Juris Pliauga pasidarė amerikoni; A. B. Paulius Stelingio ir A. Miškinio eilėraščiai, keletas smulkesnių dalykėlių, kreivos šypsenos ir plati apžvalga.

Nemunas, 1950 m. gegužės mėn., 1 Nr., numerio leidėjas Liūdas Dovydenas ir Henrikas Žemelis, 6 iliustracijos, 32 psl., Viršelio užrašas ir 3 skyrių viršelis Pauliaus Augiaus.

Viršelio 3 psl. dar skaitome: Nepriklausomas kultūros žurnalas, redaktorius L. Dovydenas, techn. red. A. Rūkas, meno red. P. Augius, redakcinė kolegija 7 asmenys, leidžia lietuviškų Raštų Remėjai, techn.

spaudos darbą atliko leid. "Sūduva". Turinys H. Žemelio, V. Trumpos, V. Alseikos, B. Railos straipsniai, Dovydeno du beletristikos dalykėliai, Dr. J. Balio išspausdintos 152 patarlės, Maiironio, Meko ir Miškinio po eilėraščių ir apžvalga.

Bronius Budrūnas, Kas bernelio sumislyta ir Oi kas sodai, vienam balsui su fortepionu, išl. Prošvaitė.

Lietuvių Šalpos Draugijos Prancūzijoje Biuletenis, Nr. 4, 1950 m. birželio 14 d., Paryžius, 16 psl., Spausdintas rotatoriu, Turinys paminimas Lietuvos tragedijos dešimtmetis, vysk. Motiejus Valančius, Dr. Kazys Grinius, apžvelgiami tarptautiniai įvykiai, duodama žinių iš pasaulio liet. gyvenimo ir pačios draugijos kronikos.

"Tremtis"

Naujas savaitraštis, einąs Memmingene vietoje "Lietuvio", redaguoja Simas Miglinas. Nr. 1 išėjo liepos 4 d. Tai "Lietuvio" išvaizdos 4 psl. laikraštis, nes spausdinamas tomis pačiomis priemonėmis. Redaktorius žada laikraštį vesti visiemis lietuviams bendru kovos dėl laisvės keliu. Žada duoti daugiau medžiagos iš Lietuvos ir tikisi, kad "Tr." parems prenumeratorius užjūrio broliai, be kurių jis negalės išlaikyti.

O būtų gaila, jei Vokietijoje lietuvių jau nebūtų jokio laikraščio. Ji tikėtų gal net perimti tenyktėms organizacijoms arba nors parenti. Reikia tikėtis, kad taip ir įvyks, tačiau, žinoma, su sąlyga, jei "Tremtis" neis triukšmaujančiu — žūt būt, dėmesį traukiančiu "Lietuvio" eitu keliu. Įvertintas ir paremtas gali būti tik tikrai pozityvus darbas.

Prof. Dr. Vincas Krėvė, Philadelphiaus Universiteto Asso profesorius, šiuo metu gyvena pas Dr. A. Salį, Pa, kur baigia antrąją dalį savo "Dangaus ir Žemės Sūnų". Nesenai jis pabaigė kitą rašinį mozesnio formato — apysaką, pavaizduojančią, kaip sovietai gabiai prisivilioja žurnalistas ir rašytojus, net tuos, kurie anksčiau buvo jiems nepalankiai nusiteikę.

Prof. E. Pakštas išrinktas pastoviai užimti ordinario profesoriaus vietą Duquesne Universitete Pittsburg. Tuo tarpu iki rugpjūčio 11 d. profesorius skaito paskaitas vasaros semestre tame pačiame universitete. Po to profesorius žada vykti aplankyti Kalifornijos.

PR. KOZULIS

DAKTARAS IR ŽMONĖS

(Tęsinys iš praeito numerio)

— Bet, aš manau, panele, skaudžiai apsilvilsite...
— Viena: aš čia norėjau važiuoti ir apie nusivylimą negali būti jokios kalbos, o antra: turbūt inspektorius pranešė mano vardą, kad esu Laimutė. Man tas vardas labai patinka, ir kitais prašau nevadinti, — staiga ji nutraukė mano nuobodžius žodžius ir nusišypsojo. Ta šypseną man pasirodė tokia pažįstama ir kūdikiška — panaši į vaiko iškretusio pokštą ir linksmai laukiamą, kas bus toliau. Aš nesusiėmėsiu, ką atsakyti ir kvailai šypsodamasis žiūrėjau į ją. Pajutau, kad aš — visame kaime laikomas išmintingiausias žmogumi, prieš tą mergaitę tesu kūdikis. Jos staigus ir laisvų gestai tuojau man priminė mano drambliskus judesius ir aš nedrįsau kurį laiką net pajudėti.
Atsisveikindama ji prašė būtinai ateiti kitą dieną ir išaiškinti, kaip reikės mokykloje dirbti, nes ji tik gimnaziją baigusi ir galinti prieš savo mažutėlius susikompromituoti.
Grįžau namo apimtas keisto nerimo: sulaukti sulaukiau draugo, bet tas draugas teikia daug rūpesčių. Neįprastai gera jos nuotaika man nepatiko — galbūt todėl, kad jos būtybė pasirodė didžiulių kontrastu visai pilkajai kaimo kasdienybei, rudeniu ir man.

Kitą popietę, vos man grįžus iš mokyklos, ji atėjo pas mane. — Matai, ponas vedėjas, kokia aš nekantri pati viena atleikiau ir kelių suradau. Pakeliui šuo užpuolė, bet aš surikau ir jį pabėgo.

Man dar tebeužė gaiva nuo mokyklos trukčio ir aš, išgirdęs jos gyvą čiaukėjimą, nudžiugau.

— Bet kodėl mane ponu vadinate, juk aš irgi, rodos, esu krikščionys, — užsipuoliau ją, atsiminę vakaryštį mūsų pokalbį.
— Gerai, sutinku, — visados vadinsiu ne ponu, bet vedėju.
— O kam dar tai?...
— O todėl, kad tai gražu — grynai lietuviškas žodis ir giminingas su žodžiu "vesti".

Jos didelės, linksmos akys žiūrėjo tiesiai į mane. Man atrodė, kad ji mane atydziai tyrinėja, lyg kokį retą laukinį egzempliorių ir jeigu pasirodysiu jos dėmesio vertas — pasiims sau.
— Nežiūrėkit, kad aš tiek daug tauškiu, mat, pripratusi visą laiką matyti daug žmonių, vis dar negaliu įeiti į naują padėtį, — nuramino mane, matydama, kad aš vis dar jos varžausi. Paskui ji su didžiausiu dėmesiu klausinėjo, kokia mokykloje programa ir prašė mane sustatyti pamokų tvarkaraštį.

Aš paprašiau šeimininką vynu bonkos. Senukas linksmai krapštydamasis rūšį tarė:

— Graži naujoji mokytoja. Seniau vedėjas ir mokytojas nesutikdavo ir nebūdavo geruoju — dabar atrodo bus kitaip. Nei man — seniu ir tai tokia tvarka patinka.

Laimutė mielai sutiko paragauti aukštaitiškos rūkštelės. Aš pastebėjau, kad ji nuo to vynu pasidarė tylesnė, rimtesnė ir nuliūdo.

— Sakyk, Laimute, ar tik aš nebūstu ką negerai pasakęs? Aiškiai matau, kad nuliūdai, — paklausiau įsidrąsinęs. Ji atsiduso ir arčiau pasilinko į mane.

— Oi, ne. Aš tik dabar pradėdau jausti tą didžiulę rudenio rimtį ir tylumą. Man rodos, kad staiga čia atklydusi sudrumsčiau tą ramų laiko tekėjimą ir sutelkiu tau netikėtų rūpesčių.

— Iš rudens prieblandos vėl maloniai spinduliavo didelės jos akys.

Aš ją įtikinau, kad be jos ta kasdienybė, rudens dienos ir naktys panašios į kalėjimą, ir ji vėl nudžiugo, bet jau niekad nebebuvo tokia judri ir šneki, kaip pradžioje.

Aš ją lydėjau namo ne vieškeliu, bet tiesiai, artėsiu takeliu. Iš batų kilo vėsus rūkas, o ant pievų dėjosi trapi šalna. Praeinant pro sodybas, nuo stingstančios žemės skambėjimo ant mūsų gal-

vų krito paskutiniai jaunų liepų lapai. Vienas nutūpė ant jos puikių plaukų skyrimo.

— Žinotum, aš niekad netikėjau, kad gali būti tokia savaip graži ir mįslinga rudenį ištuštėjusi mūsų žemė. Man rados girdžiu jos ritmą, kuris virpina žmones ir dangų...

Aš, klausydamasis jos keistos kalbos, nejučiom pridėjau: — Laimute, iki šiol čia nebuvo jokios didybės nei ritmo. Buvo vien purvynas. Tai viską daro tavo širdies plakimas.

Jos svajingą veidą nušvietė tokia nematyta, gaivi šypseną, kuri, lyg staiga išsiveržęs šaltinis, užliejo prasidedančią rudenio naktį.

Atsisveikindama ji man linktelėjo galvą ir iš jos plaukų sugeltęs lapas nukrito po mūsų kojom.

Gruodžio pradžioje užėjo lietus, nuvaikė sniegą ir vėl paleido pašalą. Atsivėrė glitus purvynas.

Laimutės mokykloje vienu metu keli mokiniai susirgo difteritu. Turėjo porai savaitų darbą nutraukti. Aš veik kasdien pas ją nuklampusdavau. Jei kurią dieną nenueidavau, ji skųdavosi, kad paskutinis žmogus ją apleido. Kartais nuėjęs ilgai turėdavau palaukti, kol ji grįždavo nuo savo ligonių. Ji pareidavo prisėmusi kojas ir labai susirūpinusi, kad tėvai per ilgai delsia neveždami susirgusių ligoninėlę, kad paskui nedezeinfekuota būtų ir kad neizoliuota ligonių nuo sveikų vaikų. Aš netikėjau, kad pas ją gali būti tiek praktiško supratimo ir energijos. Galbūt tik dėka Laimutės rūpesčio-epidemija kaime nebesiplėtė.

Vieną labai lietingą ir purviną vakarą aš jos neaplinkiau. Kitos dienos vakare ją pačią radau sergančią. Veidai saulėlydžio spinduliuose buvo raudoni, kaip ugnis.

— Matai, vieną dieną neatėjai ir kas atsitiko, dar vieną būtum neatėjęs ir manęs tikriausiai būtum neberadęs. — Balsas buvo duslus ir vos girdimas, o man ištiesta ranka vėstante kambary garavo, lyg būtų ištraukta iš verdančio vandens.

(Bus daugiau)

JAV sparciai ruošiasi

Prezidentas Trumanas liepos 27 pasirašė kariuomenės šaukimo įsakymą ištiesiems metams, kuris, žinoma, reikalui esant galės būti pagriežintas. Rugsėjo — spalio mėn. bus pašaukta 100.000 atsarginių. Tuo būdu šaukiamųjų skaičius rugsėjo mėn. padidintas 20.000 ir 50.000 spalio mėn.

Kariu pranešama, kad didi namos oro pajėgos. Vietoje esančių 48 oro laivyno grupių sekamais metais bus suformuotos 58, o 1953 m. sausio mėn. jos bus pakeltos iki 69. Tam reikės pridėti naujų 136.000 vyrų.

Skiria paramą Korėjai

Turkijos vyriausybė specialiai posėdy liepos 25 d. nutarė paversti JTO dispozicijai 4500 savo karių, kurių pervedimo bei paskirties klausimas paliktas JTO.

D. Britanijos nutarimas

pasiųsti taip pat ir sausumos kariuomenės esąs padarytas tik dėl to, kad nenorėta palikti kariūti vienas JAV. D. Britanijos susitarė sudaryti vieną diviziją kartu su Australija ir N. Zelandija, kiekvienam kraštui duodant po brigadą. Kiek išskyrusių karių bus pasiųsta, neskelbiama. Spėjama, kad nuo 1000 iki 5000 iš kiekvieno krašto. Krašto apsaugos min. Shinwell pareiškė, kad tai būtų pasterizacija, šarvuotai, artilerijai ir techniniai daliniai bei jiems išlaikyti reikalingas administracinis personalas.

Liepos 27 d. Australijos kariuomenės ir laivyno ministeris J. Francis pareiškė, kad Australija, galbūt, pasiųsianti visą diviziją, t.y., per 10.000 karių. Tačiau galutinis skaičius bus nustatytas po min. pirmininko Menzies pasikabėjimo su prezidentu Trumanu Vašingtone, į kurį jis vyksta iš Londono. Tuo pat metu pranešama, kad be jau operuojančių dviejų naikintučių, busių tuojau pasiųstas dar vienas. Ir iš viso Australija turinti pasiruošti karui. Savanoriai einą gausiai.

Iš N. Zelandijos pranešama, kad ji pasiųsianti 1.200 karių.

Opozicijos vardu A. Eden D. Britanijos parlamente pareiškė, kad opozicija šiam žygiui pritaranti, bet šita pagalba jokiū būdu neturinti susilpninti D. Britanijos pajėgų vakaruose ir Artimuosiuose Rytuose.

Tuo būdu tuo tarpu JAV pagalbos Korėjoje prižadėta pasiųsti: 4.500 turkų, 4000 Thailandų, 30 karininkų Bolivijos, neaprežtas nedidelis skaičius Kuobos ir Britų pasaulio divizija.

Liaudies tribunolai Kinijoje

Visų komunistinių kraštų pavyzdžiui, Kinijoje įsteigti liaudies tribunolai, kurie beapeliaciniai gali pasmerkti mirti ar kitomis bausmėmis. Tai esą priemonės, prieš dažnėjančius "kontrerevoliucinius" veiksmus.

"Reiškite jausmus gėlėmis — skambinkite AD 1618

THE VICTORY FLORIST

vestuvių puokštės, vainikai, dekoratyvinės gėlės bei vazonai
Jav. A. MERKER — 576 QUEEN ST. W. TORONTO

TEL WA—6812

587 QUEEN ST. W. TORONTO

QUEEN WEST FURNITURE CO

Didelis pasirinkimas naujų ir vartotų baldų:

- lovų komplektai,
- suvamos mašinos,
- krosnys ir tt.

Kalbame slavų kalbomis.

JAV didina kariuomenę

Liepos 24 d. prezidentas Trumanas paprašė, o sekančią dieną atstovų rūmai vienbalsiai priėmė bilį, panaikinantį bet kokią kariuomenės skaičiaus apribojimą. Kartu priimtas ir antiras bilius tarnybos laiką pratęsęs visais metais.

Senatas abu bilius taip pat patvirtino ir jie pasiųsti pasirašyti prezidentui.

Pagėdė, atseit, laikoma rimta. Dėl to tai ir prezidento siūlymas padidinti mokesčius 5 bil. dol., o taip pat dar ankstyvesnis prašymas 10 bil. dol. karo reikalams, sutikti palankiai. Vienas atstovas pareiškė, kad III pasaulinis karas galės užsilipti kiekvienu momentu.

JAV kariuomenę priima tik piliečius

Į rekrutavimo biurą Detroito buvo atvykę užsirašyti savanoriais 30 kanadiečių, bet nei vienas nebuvo priimtas. Vienas biuro tarnautojas paaiškino, kad gali būti priimti tik piliečiai ir tie JAV gyventojai, kurie jau įteikė pirmuosius pilietybės popierius.

Albanai Britams nemoka

Už Albanijos pakrantėse paskandintus du laivus, su kurlais žuvo 44 žmonės, Tarptautinis teismas priteisė \$2.613.000, bet Albanai nemoka. D. Britanijos užsienų reikalų viceministeris E. Davies parlamente pareiškė, kad, jei dar vienos derybos neduosią vaisių, jie imsisi kitų priemonių.

Sovietai nepriima "baltųjų" rusų

Iš po revoliucijos pabėgusių "baltųjų" rusų apie 5-6000 dar tebebuvo Jugoslavijoje. Tuo dar 1949 m. gruodį pradėjo juos iš krašto varyti. Sovietai jų nepriima, tad jie išvaromi — be jokio politinio tikrinimo — į satelitinį kraštus, kur jų likimas nežinomas. Kiti bėga — vieni į Trieslą, kiti į Austriją, kur yra jau susirinkę 1700. Jugoslavijoje leidžiama pasilikti tik tiems, kurie vedę jugoslavus.

Italija ginsis

Senųjų Romos legionų garsas Italijoje senai išblėso. Karių garbės italai jau senai nebeturi. Bet kaip Atlanto pakto narys ji taip pat ginkluojasi. Iš atsargos pašaukti tarnybon generolai ir karininkai ir pririnkta jaunimo — daugiausia 18 m. jaunulių — net 12 divizijų. Deja, jie neapmokyti ir karinėse tebelaukia amerikoniškų ginklų, kurių pirmieji transportai jau pasiekė Italiją. Bet dar daug reikia.

Italijos strategai yra nusprendę kraštą ginti pirmiausia ant Isonzo upės, t.y. III Pasauliniam kare frontas čia turėtų eiti ten, kur italai gynėsi nuo Austrijos. Pasaulinio karo metu. Nuo austrų jie tada apsigynė, bet utėję vokiečiai frontą sulaužė ir prie

Caporetto iškarto paėmė 300 tūkstančių italų belaisvėn. Dų syk tiek tada išbėgo, dezertyravo. Kažin kaip bus dabar?

Grieščiau apsiginkluoti

Prasidėjusioje Atlanto pakto valstybių konferencijoje amerikiečių atstovas, asistuojąs Ache sonui, pasakė kalbą, kurioje, nurodymams, kad Korėjos karas iškėlęs reikalą kiekvienu momentu ir kiekvienoje vietoje būti pasiruošus atmušti komunistų ataką, siūlė numatytią apsiginklavimo programą trumpinti per pusę, t.y. ją baigti ne 1954, bet 1952 mt.

— DETROITAS. — General Motors Corp. yra pirmoji firma, kuri Korėjos karui prasidėjus gavo užsakymus gaminti tankus. Tuo tarpu busių pagaminama mažiausia 12 tankų kas dieną.

Susirūpinę penktąja kolona

Prezidentas Trumanas perspėjo tautą budėti šnipinėjimo, sabotažo ir kitų panašių veiksmų aktyvaizdoje. Dabartinis karas vyksta ypatingose sąlygose. Komunistai, kaip piliečiai, — o jų yra 52.000 — gali būti išskirti iš viešojo gyvenimo tik padarę nusikaltimą. Jų negalima uždaryti, kaip kad praktikuojama su priešų krašto piliečiais. Dėlto prezidentas ragina, pastebėjus kokį įtariamą dalyką, tuojau pranešti FBI įstaigai.

Berlyno kongresas pasibaigė

Ko buvo susirinkę tiek daug Europos komunistų vadų į Berlyną per "Vienybės partijos" kongresą taip ir neaišku. Paradas, Pieck ir Grotewohl per rinkimui, naujojo penkmečio plano paskelbimui, "taikos" troškimų pareiškimams jų tiek daug tikrai nereikėjo. Dalyviai rado, kad turėjo būti padaryta kažkas slapto, tačiau ar tikrai tai buvo kominformo posėdis, ar Vokietiją į jį priimta, dar neaišku. Italijos Togliatti, Prancūzijos Ducloux, Anglijos Pollit arba Lenkijos tikrasis valdovas Berman, tikrai be reikalo nevaičiavo.

Kaip "pietiečiai" puolė

Kurį laiką svaresčiusią sąskaitą, Maskva Gromyko lūpmis pagaliau paskelbė, kad agresorius yra ne šiaurės, bet pietų Korėja, kurią sukursė amerikiečiai. Kas skaito ir čionykščius bolševikinius laikraščius, pastebėjo, kad minimas pietiečių užpuolimas, kurio metu pavojun buvo patekę ir pora amerikiečių.

Tai buvo lygiai 2 savaitės prieš karo pradžią — birželio mėn. 11 d.

Birželio 10 d. šiaurės Korėjos radio stotys paskelbė atsisakymą į pietiečius, kviesdamos prisijungti delegatus į Ionioną, esantį ant sienos, pasitarti dėl abiejų Korėjų susivienijimo ir priimtų taikos atsisakymus. Pietų Korėjos valdžia ir organizacijos nusprendė nesirodyti. Pasienio sargybos buvo įsakytos nieko neišleisti ir neišleisti. Iš korėjiečių nevyko niekas, bet nuvyko požiūrėti, kas ten bus, JTO vad. Korėjos Komistojas narys amerikietis. Pietiečiai po ilgų kalbų į per sieną vėl pradėjo. Ten nuvykęs jis rado 3 komunistų emisarus, kurie betgi atsisakė priimti jo atsisakymą pasiūlymą visuotinį bendrų rinkimų, o jis, žinoma, negalėjo kalbėtis korėjiečių vardu pagal jų siūlymus. Taip nieko nesutarus, tie į palydėjo prie sienos. Atsisveikinant įvyko sargybų susišaudymas, trumpas ir bereikšmis, į kurį tada niekas neatkreipė dėmesio, o dabar komunistai visą savo puolimą pakeisina tūna

Demonstracijos prieš Leopoldą Belgijoje

Socialistai užsispyrę priversti karalių Leopoldą atsisakyti soeto. Liepos 27 d. prieš karališkuosius rūmus įvyko jo priešų demonstracijos, privedusios prie kruvinų susidūrimų su jo šalininkais. Nepatikrintomis žiniomis, vienas žmogus užmuštas, o ligoninėn nuvežta 18. Minutės jau buvo šauksmų: "Į karūnos Leopoldą!" Apie 300.000 darbininkų pradėjo streiką. Judėjimas plečiasi, apimdamas netik Briuselį, bet ir tolimas apylinkes. Ir šį kartą apie 150 automobilių su karaliaus šalininkais buvo atmovę net iš Gento.

JAV Vokietiją gins

Liepos 27 d. JAV oficialiai pranešė V. Vokietijos vyriausybei, kad jos puolimo atveju Vokietiją ginsiančios. Tai buvo padaryta norint susilpninti Sovietų ir Rytų Vokietijos propagandą, siūlančią Vokietijai konflikto atveju likti neutraliai.

— LONDONAS. — Darbiečių atstovai siūlo nustatyti ribas, kurias Sovietams peržengus busianti panaudota atom. bomba.

— TOKIO. — Liepos 27 d. pranešta, kad į operacijas Korėjoje įsijungė didieji JAV bombonešiai B-29.

— VAŠINGTONAS. — Šią vasarą JAV užregistruota 814 poliomyelito susirgimų.

— LONDONAS. — Churchillius William Randolph nuyko į Korėją kaip "London Daily Telegraph" korespondentas.

— ROMA. — Italija nutarė savo kariuomenę padidinti iki 250.000. Iki šiol buvo 170.000.

Indonezija vienijama

Indonezija rugpiučio 17 d. švenčia savo nepriklausomybės 5 metų sukaktį. Ta proga liepos 20 d. paskelbta visų 16 valstybių centralizavimo programa, kuri bus pradėta vykdyti nuo jubiliejinės dienos. Rezultate ten turėtų susikurti nauja stipri valstybė.

pietiečių "provokacija", ypač kad ten buvo suimti trys šiauriečiai, kurie ir dabar dar kažkur sėdi.

Kas persikėlė Korėją?

JAV žurnalistai dabar nori dasikasti iki šaknų, kas ir kokiais sumetimais pasiūlė Korėją perskelti pagal 38 paralelę. Valstybės Departamente jiems atsakoma, kad tai padaryta būvę pagal kariškių pagėdavimus. Kai jie kreipėsi į štabą, ten sako klausit diplomatų, o kariškiai su tuo neturėję nieko bendra. O ištikrųjų paslaptis paskendo Juodojoje jūroje. Roosevelt patarėjų Jaitoje keli jau mirę, Alger Hiss, sovietų šniti taikos atsisakymus. Pietų Korėjos valdžia ir organizacijos nusprendė nesirodyti. Pasienio sargybos buvo įsakytos nieko neišleisti ir neišleisti. Iš korėjiečių nevyko niekas, bet nuvyko požiūrėti, kas ten bus, JTO vad. Korėjos Komistojas narys amerikietis. Pietiečiai po ilgų kalbų į per sieną vėl pradėjo. Ten nuvykęs jis rado 3 komunistų emisarus, kurie betgi atsisakė priimti jo atsisakymą pasiūlymą visuotinį bendrų rinkimų, o jis, žinoma, negalėjo kalbėtis korėjiečių vardu pagal jų siūlymus. Taip nieko nesutarus, tie į palydėjo prie sienos. Atsisveikinant įvyko sargybų susišaudymas, trumpas ir bereikšmis, į kurį tada niekas neatkreipė dėmesio, o dabar komunistai visą savo puolimą pakeisina tūna

Sabotažas kom. Kinijoje

Kinų komunistai, visų komunistinių kraštų pavyzdžiui, pradedą kovą su "nacionalistų infiltravimu" ir liaudies respublikos gyvenimą bei sabotažo veiksmis. Esą, perleistas metais būvę 253 sabotažo atsitikimai. Vienas sabotažininkas sugadinęs 800.000 porų batų Mukdene, pridėdamas kažkokių odą gadinančių chemikalų (kažin ar tai nebuvo "raudonasis specialistas"?). Tsingtao tekstilės fabrikuose dėl sabotažo būvę sulauktyti net 20 dienų.

KANADOS ŽINIOS

Kanada taip pat siūlo kariuomenę?

D. Britanijai nutarus vis dėlto pasiųsti sausumos kariuomenės į Korėją, Kanadoje keliama reikala taip pat persvarstyti savąjį sprendimą. Iš Otavos pranešama, kad Kanados vyriausybės sprendimas nesiųsti kariuomenės į Korėją būvęs parremtas 4 pagrindiniais samprotavimais, iškeltais Atlanto pakto valstybių konferencijoje Londone:

1. Nors karas prasidėjo Korėjoje, bet didžiausia taikai grėsmė tebėra Europoje.
2. Nors buvo šlokių tokių bandymų suvienodinti JAV, D. Britanijos ir Kanados kariuomenių ginklavimą, tačiau jos dar tebeuaukdoja skirtingus ginklų tipus.
3. Karo atvejį Kanada tebėra pagrindinė D. Britanijos ginklavimosi pagalbininkė, tad negali sparčiai vykdyti savo ir JAV ginklų suvienodinimo programos, kol to nedaro D. Britanija.
4. Kanados dalinį Korėjoje apginkluoti svetima ginklais būtų netikslu, o savų pristatymas mažam daliniui perbrangus. Jei ten operuotų ir daugiau Jungtinės Karalystės pajėgų, ir Kanadai savąsias siųsti būtų įmanoma.

Pirmasis sprendimas būvęs padarytas pirmiausia turint galvoje čia suminė 1 punktą. Jei dabar JAV Atlanto pakto valstybės šaukia į Korėją, tai išseinant iš naujo samprotavimo, kad gresia atsirasti naujų židinių ir kad įvykiai įsideds ne staiga, bet laipsniškai, per ilgą laiką. Kanada betgi jaučiasi pirmiausia esanti Europos gyn. sistemos nariu ir mano, kad JAV sutiks, kad jai tiksliau yra remti D. Britanijos pastangas negu siųsti savo karius į Korėją, nors naujoji padėtis ją ir įgalintų tą padaryti.

— LONDONAS. — Churchillius William Randolph nuyko į Korėją kaip "London Daily Telegraph" korespondentas.

— ROMA. — Italija nutarė savo kariuomenę padidinti iki 250.000. Iki šiol buvo 170.000.

Indonezija rugpiučio 17 d. švenčia savo nepriklausomybės 5 metų sukaktį. Ta proga liepos 20 d. paskelbta visų 16 valstybių centralizavimo programa, kuri bus pradėta vykdyti nuo jubiliejinės dienos. Rezultate ten turėtų susikurti nauja stipri valstybė.

Kanados karinės priemonės

Iš oficialių Kanados sferų pranešama, kad visos priemonės, kurių dabar vyriausybė imasi, esą išaukštos savo krašto saugumo reikalavimų, bet ne Korėjos karo. Tą karą remdama vyriausybė pasiuntusi 3 laivus ir 8 lėktuvus. Iškeliam tarptautinės brigados sumanymai ji pritaranti, bet iniciatyvos ji nesiimsianti.

Kanada laukia, kad JAV jos pramonė duos naujų užsakymų ir pati pasisiūlė pagaminti ginklų reikalingų Vakarų Europai apginkluoti. Savąjį karo biudžetą Kanada mano padidinti iki virš 1/2 biliono dol. Tuo tarpu ir naujų karių rekrutavimą ir ginklavimą pradeda senuoju biudžetu. Kiek jau yra paskelbta, žinoma, kad vietoje dviejų kovos lėktuvų eskadrų jau yra kuriamos penkios (ryšys su tuo lėktuvų gamyba padidinta, ypač sprausminių F86 ir CF100). Vietoje į Korėją išsiųstų 3 naikintučių iš Ramiojo vandenyno, ten pastatomi 2 naikintuvai po 1700 tonų — Crescent ir Crusader ir minininkas Oshawa. Tuo tarpu rytinis pakraštys sustiprinamas 2000 tonų naikintuvu Nootka ir naikintuvu Wallaceburg. Jau kalbama apie įjungimą į aktyvią tarnybą visos eilės kitų laivų, net kreiserių, po karo pasiųstų į atsargą. Atrodo, kad didesnis laivynas bus formuojamas Atlanto vandenyne, Europos pusėje. Atgaivinama taip pat visa eilė po karo išformuotų sausumos kariuomenės dalinių — pirmiausia 5 pulkai su atitinka-

mais specialių ginklų daliniais. O tam, žinoma, reikės pinigų, tad jau kalbama apie naujus mokesčius.

Kanados pramonė ginklavimuisi

Jau prieš keletą savaitių JAV pasiūlė Kanadai įsijungti su savo pramone į pasaulio ginklavimą, pradžiai pažadėdamos užskrymų \$15-25.000.000. Rugpiučio 8 d. įvyks abiejų šalių pasitarimas tuo reikalu, kuris nustatys tikslių plano schemą.

Kanadiečiai į kariuomenę neina

Iki liepos 27 d. verbuojanti nutatytas 10.000 savanorių Toronte rasta tinkamų ir priimta vos 20. Atranka daroma didelė. Reikalaujama geros sveikatos ir kad būtų baigęs aukštesniąją mokyklą — High School. Pasiteiravimų esą daug, bet, pasak vieno verbavimo punkto pareigūno, daugumas nenori 3 metus vaikščioti uniformuoti Kanados laukais. Esą, jei būtų nutarta pasiųsti į užjūrus, daug rašytųsi. Pagal dabartinę padėtį visoje Ontario provincijoje gal vos 200 tebūsių surinkti.

Pragyvenimas brangsta

Tiek JAV tiek Kanadoje nerimas dėl karo padidino žmonių apsipirkimą, o maisto kainos gerokai šoktelėjo. Jau pabrangė mėsa, ypač jautiena, kava, kakao. Pragyvenimo rodiklis praėjusios savaitės antroje pusėje pakilo iki 165,4.

Kita vertus laukiama geresnių uždarbių ir didesnio darbo jėgos pareikalavimo, nes žmonės gauna naujų užsakymų ir gamybą didina. JAV ir savos vyriausybės užsakymai dar nėra pasiekę tokio masto, kad žmonės turėtų atidaryti naujus skyrius ar sulauktyti žmones paleisti, bet pagyvenimas jūntamas. Tuo tarpu JAV užsakymai Kanadoje neviršija 25 mil. dol. Laukiama, kad žymiai pašoks jie priėmus prez. Trumano 10 bilijonų dol. programą.

Beabejo, naujas sąjūdis labai atsilieps į nedarbo mažėjimą. Karui Korėjoje prasidedant, Kanadoje buvo dar 204.600 registruoti bedarbiai. Statistika biūrai rugpiučio pradžioje paskelbus liepos mėn. darinius, turėtų būti matomas žymus jų mažėjimas.

Grįžo iš Korėjos

16 kanadiečių grėžikų, dirbę Korėjoje vienos JAV firmos tarnyboje, pagaliau grįžo sveikam. Jie pasakoja, kad pradedus karui, per 9 val. turėję išvykti ir buvę atvežti į Pusan uostą korėjiečiai šoferiai važiuojant be sustojimo. Iš Japonijos į JAV jie buvę atvežti lėktuvais. Pirmieji 6 grįžo liepos 25 d. — lygiai po mėnesio prasidėjus karui.

— QUEBEC. — Quebec provincijos vyriausybė nori vėl drausti margarino gamybą. Tai norima padaryti ūkininkų labui.

— WINNIPEG. — Miesto taryba svarsto pasiūlymą leisti pėstiams ir motociklininkams eiti skersai gatvės prie raudonų šviesų, jei niekas nevažiuoja.

— EDMONTONAS. — Miesto taryba patvirtino projektą modernių biūro namų statybą už \$25.000.000. Statybą finansuoja viena privati Naujorko firma, pastačiusi sąlygą, kad per 69 metus pastatai nemokės mokesčių. Miestui betgi bus mokama kasmet po \$50.000 ir teks tam tikros pajamos iš biūrų nuomos. Pagal projektą bus pastatytos patalpos 1.800 automobilių parkui.

— TORONTO. — Praėjusiais metais automobilininkai už sustojimus neleistose vietose Toronte sumokėjo \$900.000 baudų. Neblogos pajamos! Išėina, kad ir netvarka naudinga.

— TORONTO. — Liepos 19 d. vykusiam Ontario masonų suvažiavime pranešta, kad čia jų yra 118.000.

— VANCOUVERIS. — Kanados socialistų CCF suvažiavimas liepos 27 d. pareikalavo, kad Kanada gyvūnų įsijungtų į Korėjos gynimą ir kad būtų sušauktas atostogaujantis parlamentas.

— HAMILTON. — Liepos 7 d. Hamilton, Ont., sudarytas civilių apsaugos nuo karo komitetas iš 7 asmenų. Jo prieky yra įgulios vad.

D. HOLOTA REAL ESTATE

Pirkimo — pardavimo tarpininkas.
496 Queen St. W.
(prie Denison Ave.)
Tel. WA—5232 Toronto

MARGIS DRUGS

Jonas V. Margis Phm. B.

19 St. John's Road (prieš 3131 Dundas St. W.)

Parduodama Penicilin, Streptomycin ir kiti moderniškai vaistai. Paruošiami vaistai pagal receptus.

Kosmetika: Yardley's, Richard Hudnut — Max Factor ect.

Telefonas

MU-9543

Pristatoma į namus

visame Toronte

Telefonas

MU-9543

CITY FURNITURE COMPANY

Visų rūšių baldai ir elektriniai įrenginiai

DUODAMA LENGVAM ISSIMOKĖJIMUI

3997 DUNDAS ST. W. TORONTO.

TELEF: LY—9921

A. RUŠENO LIETUVIŠKA AUTO REMONTO DIRBTUVĖ

Intersection Body & Fender Repair

"Dulux" ir "Duco" dažymas. Radiatorių sutvarkymas ir kt.

2692 DUNDAS ST. W. TORONTO, Ont. TEL: RO—1509

Vasarvietė atostogoms

"Atlantik City Lodge"

2 mylios į rytus nuo Hilton Grow, prie pat Simcoe ežero.

Kambariai šeimoms ir pavieniams.

Puikios maudynės, žuiklavimas.

Hotels netoli.

Platesnių informacijų kreiptis į John Kamichaitis.

899 Bloor St. W., telefonas LO 1438 — Baldų krovimas.

Nauja Lietuviška valgykla ir maisto produktų krautuvė "ATLANTIC"
1330 Dundas St. W. prie Rushholm ir Lisgar St. Tel. ME 9347
Maistas gaminamas europietiška iš šviežių produktų. Daromi įvairūs sviestainiai — sandvičiai Patarnavimas greitas.
Mielai tautiečiai prašomi atsilankyti ir įsitikinti
Valgykla atidaryta nuo 6 val. ryto iki 23 val. vakaro.
SAVININKAI: PREIKŠAITIS — BLEIZGYS — DAUGELA

LIETUVIS LAIKRODININKAS
FRANK BOCHULIS
Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima išgauti žiedų, Toronto suvenirų, parduodamos įvairios auksinės ir sidabrinės prekės. Už darbą garantuoja.
Kainos prieinamos.
Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
272½ QUEEN ST. W. TORONTO.

GOLDENBERG'O moterų kirpykla
1138 DUNDAS ST. W. TEL. ME 8117
Atidaryta ir vakarais.
PLAUKŲ DAŽYMAS IR ŠVIESINIMAS ILGALAIKĖS ŠUKUOSENOS
Žili plaukai atnaujinami be dažų ir natūralių spalvų.
PATARIMAI VELTUL

PETRAS KAIRYS
MESOS IR VISOKIŲ VALGOMŲ PRODUKTŲ
KRAUTUVĖ ir VALGYKLA
889 Dundas St. W. Toronto, Ont. — Tel. WA 0062
Visi mieli tautiečiai maloniai kviečiami atsilankyti.
Puikus ir greitas patarnavimas

AUTOMOBILIŲ DAŽYMAS "Duco" ir "Dulux". Paviršiaus (pody ir fender) taisymas — mūsų specialybė.
Parduodamas skystas kuras, alyva ir baterijos.
IMPERIAL AUTO COLLISION
SAV. G. KERAITS
561 — 587 KEELE ST. TORONTO. TELEFONAS. JU 4773

Ką turite spausdinti, neškite į
The Willow Press
2186 Dundas St. W. (prie Stinson's Jewellery)
Telefonas LO 1397, Toronto.

Vedybiniai pakvietimai, biznio kortelės, laiškų antraštės, vokai, pažymėjimai, programos, bylų viršeliai ir kiti spaudos darbai.

Kur dingo vaikai?...
...tučtuojau veskite juos nufotografuoti
LUNA foto studija
575 WELLINGTON ST. W. TORONTO, TEL. PL 5717
Vaikams ligi 14 metų amžiaus PUSĖ KAINOS, jei išsikirpę atsinešite šį skelbimą!

Susirgus kreiptis į
YARMEY CLINIC
slavų Medicinos klinika, vadovaujama Dr. W. I. Yarmey
314 Bathurst St. Toronto, Ont. Tel. EL 7146.

Visų rūšių laikrodžius, puošmenas ir brangenybes rasite 10 — 15% pigiau, negu kitur, pas
LAIKRODININKĄ
turintį 30 metų profesinę praktiką
Kalba lenkiškai
M. MALINA — 1187 DUNDAS ST. W. TORONTO

Užsisakykite anglis
VASAROS PAPIGINTA KAINA
PARLIAMENT FUEL CO.
Savininkas Lietuvis Augustinas Underhill (A. Underhill)
Telefonas RA 4414 304 Sackville St. Toronto

Siūlome mūsų pačių darbo bluzes — sijonus
Prilimame moteriškų rūbų užsakymus
Darbas garantuotas ir pigus.
Moteriškos kojinės ir apatiniai
Fortune Ladies Wear
789 Queen St. W. Toronto

IVAIRENYBĖS

Skandalas Berlyno kine

Rytinėje Berlyno zonoje liepos 18 d. viename kine kilo skandalas. Ekrane apžvalgoje pasirodė prezidentas Wilhelm Pick apkabinęs tulį aukšto rango rusų karininką. Iš žiūrovų staiga pasigirdo balsas: "Wilhelm, dabok laikrodį!" Visas teatras pradėjo skaniai juoktis. Išėjusi kino administracija išaukė policiją, kuri pusančia valandos vargo, ieškodama kaltininko, bet jo niekas neišdavė ir turėjo pasišalinti nieko nepažeidęs.

O vis dėlto įdomu. Tauta savo "išvadotojus" taip myli, kad visame teatre neatsirado, kas nurodytų juokdarį.

Aliarmuojanti padėtis

Ottawos vyriausybės oficialus asmuo Toronto "The Telegram" reporteriui pareiškė: — Šiuo metu daugiau kaip 200.000 kovotojų: jūrininkų, aviatorių ir pėstininkų iš Vakarų Pasaulio karinių jėgų kovoja įvairiuose frontuose. Tuo tarpu Sovietų Sąjunga — tą viską

stebi iš šalies ir laukia. Laukia, kad demokratiniai kraštų karinės jėgos lietuvių kraują ir silpnėtų...

Kalbėtojas pareiškė, jog tai esanti aliarmuojanti padėtis. — Britai kaunasi su raudonaisiais Malajuose, Prancūzai — Indokinijoje, o Amerikiečiai — Ilija kraują Korėjoje. Vokietijoje — taip pat Vakarų Europoje — laikyti didesnes karines jėgas, negu tai reikalinga krašto okupacijos reikalams. O tas reikšmės alina Vakarų Europos ekonomiką. Be to, demokratinis pasaulis ir toliau priverstas budėti bei sekti kur Rusija yra numatiusi sekantį puolimą.

Elektronų mikroskopas

McGill universitetas Montrealyje ir Sveikatos Departamento laboratorijos Otavoje įsigijo moderniausius elektronų mikroskopus, padidinančius 100 tūkstančių kartų. Tai visiškai naujo principo mikroskopai, kuriuose padidinimui vartojami elektronų spinduliai. Jie bus naudojami pirmiausia vėžio tyrimams.

UKRAINIEČIAI LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

įsikūrę prieš 27 metus
CARDINAL & SON
366 Bathurst St. Toronto. Tel. WA—9954

Dr. Viliam J. Zinchesin
B.A., M.D., L.M.C.C.
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Priėmimo valandos 2—4.30 ir 7—9 po pietų.
386 Bathurst St. Toronto
Tel. WA 1344; buto LO 4001

LIETUVIŠKA AVALINĖ

TAISYMO DIRBTUVĖ — PARDUOTUVĖ

Naujausios mados.
Prieinamos kainos.
Sav. Ignas Astrauskas
1414 Dundas St. West. Toronto
Tel. KE 3881

Laidotuvių Direktorai

HARRY R. RANKS CO.
455 Queen St. W.
Tel.: WA—5370 Toronto
Vedėjas Bill Zaleschook

Dr. F. W. TICKETT

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Priėmimo valandos 2—3 ir 7—9 po pietų
11 Gore Vale Ave. Toronto
Telef.: WA 3754

"EUROPA" FOTO STUDIO

615 Queen St. W. Toronto
Telef. WA 6848

Mūsų specialybė: vestuvės, šeimų nuotraukos ir spalvoti portretai.
Darbas pirmos rūšies.

Dantistas

Dr. Chas. OKUN

838 Dundas St. W. Toronto (kampas Euclid Ave).
Pirma vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822.

Pirmos eilės lenkiška rankinė Telefonas AD 0360
SKALBYKLA — WOODBINE HAND LAUNDRY
Savininkas W. Rudnicki.
Mes paimeime iš namų ir pristatome.
Darbas garantuotas. Kainos neaukštos.
205 Euclid Ave. (prie Dundas St.), Toronto, Ont.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS
STINSON'S JEWELLERY
2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. — Garantuotas darbas, prieinamos kainos.
Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Tik tas be rūpesčio ir vargo
gali Kanadoje gyventi, kuris yra apsidraudęs "The MACCABEES Ins. Co.", kuri jau 72 metus sekmingai ir sąžiningai, prieinamomis kainomis, DRAUDŽIA nuo nelaimingų atsitikimų. Ligos atveju ir matomečius vaikus, kurie sulaukė 18 m. gauna premijas. Informacijas teikia ir apdraudimą atlieka naujai paskirtas atstovas: **JONAS BERŽINSKAS**, 88 Annette Str., Toronto, Ont., telefonas LY 2816.
P. S. Provincijoje susidarius kelių asmenų grupei, atstovas atvyksta vieton.

Dėmesio! LAIKRODININKAS
Kazimieras Tutlis
Taiso vietinių ir vokiškų firmų laikrodžius. Dirbtuvė turi dalyti vokiškiems laikrodžiams. Laikrodžiai taisomi greitai, gerai ir pigiai. Prašome kreiptis ir įsitikinti.
Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
EUROPEAN WATCHMAKER
807 Queen St. W. Toronto, Ont.

Kanadoje visai lygūs

Įdomus konfliktas neseniai pasibaigė Coburg, Ont., mieste. Ten miesto taryba, paveikta mayoro, miesto sodno restorano išnuomavo už \$1.500, nors kitas miestietis buvo pasiūlęs net \$8.500. Bet šis buvo graikas, o anas anglas. Mayoras tarybos posėdyje išsireiškė, kad geriau esą licenciją atiduoti "baltajam žmogui, t.y. anglui, negu kažkokiam praeilaučiui". Vietos laikraštis "Sentinel Star" reikalą išvilkė į viešumą ir kategoriškai pareikalavo, kad šio tikrąjį nusistatymą mayoras pasitrauktų. Ir ištikrųjų, spaudžiamas viešosios opinijos, mayoras po kurio laiko turėjo pasitraukti. Beabejo, tai graži Kanados demokratiškumo atestacija, tačiau, kažin ar visuomenė būtų taip griežtai reagavusi vien dėl principo, jei nebūtų buvę taip režiščio skirtumo tarp dviejų sumų: 1.500 ir 8.500?

Taip vadinamą

— Žinai, mano miela, tarp jo ir manęs viskas baigta. Vakar karštai susikirtus, jis pasakė, kad jam jau gana taip vadinamos meilės.
— Na, ir kas toliau?
— Aš grįžčiau jam taip vadinamą briliantinį žiedą...

Stanley Shoe Store

Aukščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs (EE—EEE).
1438 Dundas St. W. Toronto (prie Gladstone)

Sienų tapetai ir dažai

Diamond Wallpaper & Paint

Kalbame europiečių kalbom
1526 Dundas St. W. Toronto
Tel: KE—6811

SHIFF'S

VALYMAS — PROSAVIMAS — PATAISYMAS —

Kalbame lietuviškai
909 Dundas St. West. Toronto
Telefonas ELgin 9649

BR. BUKOWSKA, R. O. AKIU SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams. Priėmimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadienis pagal susitarimą
55 St. John's Rd., W. Toronto. (kampas 94 Laws St.)
Tel. LYndhurst 0052

DANTISTAS

J. A. GORCHYNSKI
B. A., D. D. S.
312 Bathurst St.
Bathurst Medical Building
Telef.: AD—6373 Toronto

AKIU SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.
Pritaiko akinius visiems akto defektams. Išdira akto nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą.
Kalba slavų kalbomis.
479 College St. W. Toronto
Tel. RA 3924

Anglės storėja

D. Britanijos rūbų pramonė nebesusigauja savo klientų išmieroje. Yra konstatuota, kad prieškarinės išmiero jau nebėta, nes moterų dauguma yra žymiai storesnės, o vyrai lieknesni. Dėl to didesnių išmierių rūbų vyrams pagaminta per daug, o moterims trūksta. Įmonės yra numatę padaryti patikrinimą — pietuose ir šiaurėje krašto atlikti keleto tūkstančių žmonių siuvėjams reikalingų išmatavimų — ūgio, storio, kojų, rankų ir tt. — ir nustatyti naują anglo tipą.

Vertingus patarimus

Atostogauti į kaimus vykstantiems miestiečiams skirtame vadove rašoma:
"Reikia saugotis karvių, kurių pavojingiausi yra taip vadinami buliai".

Kaip prasideda karas

Tėvas aiškina sūneliui kaip prasideda karas.
— Na, pavyzdžiui tegu ant Danijos ir Holandijos sienos...
— Danija neturi sienos su Holandija, — įsiterpia motina.
— Žinau, sakau tik dėl pavyzdžio...
— Labai blogas pavyzdys.
— Ne tavo reikalas.
— Mano, kaip ir tavo. Juk kalbi ir mano sūnui, ne vien savo.

Didysis "nusikaltimas"

Bolševikų dar neišlaisvinti kraštai tokių dvyų, beabejo negali suprasti. Bet tai įvyko. Įvyko "darbo žmonių tėvynėje", kur teisingumas klesti ir veltui nieko nedaroma.

Sovietų valdžios oficiozas "Izvestija" š.m. gegužės 14 d. numeryje spausdina straipsnį "Kiaušinio išieškojimo byla". O jis išties skamba šitaip:
"Kokia biauuri netvarka, — sušuko pasipiktinęs aprūpinimo ministerijos įgaliotinis Niačajevs, peržiūrėdamas kolchozų pyliavų davinius. — Kirovo vardo kolchozas lig šiol dar neįpildė kiaušinių rinkliavos. Išreikalauti, išreikalauti, išreikalauti per teismą, — pakartojo tris kartus.

— Leiskit priminti, — pastebėjo buhalteris, — likutis yra labai menkas. Ištikrųjų, net negalima sakyti, kad nebūtų išpildęs, nes trūksta vos vieno kiaušinio. Vieno vienintelio, Na, jei jau trūkty nors 10, nors pora, 5 ar 4, sakytum užtektų kiaušinienei, o dabar — vos vieno... Kai kolchozas pristatys sekančią duoklę, greičiausiai ir tą pridės. Ar negeriau palaukti?...

— Neapsižiūrėjimas! Visi terminai praleisti, — karščiausiai ministerijos įgaliotinis. — Ar vėl turime laukti? Ne, į teismą, į teismą!
Buhalteris patraukė pečiais. Su valdžia juokų nėra.
Tuoju buvo parašytas skundas. Įgaliotinis prispaudė ant-

— Na, liaukis, nes tikrai išezinsi.
— Bet tu užsimiršti, mano brangusis.
— Tai tu užsimiršti. O kas čia namų galva?
— Tai ką, nori, kad grįžčiau pas mamą?
— Ačiū, tėveliuk, jau žinau, kaip prasideda karas...

Ne visi pavyzdžiai tinka

— Pasakos yra geriausia auklėjimo priemonė, — sako senelė. — Žiūrėk, kaip aš sugebu gerų vaisių pasiekti be barnių ir be mušimo.
Pagaliau ji pasiūkia mažąjį Danutę ir tyliai jai kalba: — Žiūrėk, Danute, tu vėl išdykusi, neklusni ir stačiokė pasidarei. Neklausai mamytės, nepadarai ką tau liepia, o loks-tai lengvabūdiškai nieko neveikdama. Negerai, vaikeli. Man tavęs gaila. Juk tu atsimeni, kas atsitiko su Raudonkepuraite, kai ji pasirodė lengvabūdė ir nepaklausė mamytės. Ją vilkas prarijo. Atmeni?
— Taip... Bet prarijo ir senelę, — atsakė mergaitė.

Nežinomas amžius

— Dėl ko žemė yra moteriškos giminės?
— Dėl to, kad žemės amžius, kaip ir moters, niekam nėra žinomas.

Kas nori namus arba biznį pirkti

arba parduoti, kreipkitės į mus.
Rasite teisingą ir nuostabią patarnavimą.
Kalbame lietuviškai — klauskite Peter

Robert P. Rice Real Estate
888 College St. Toronto. Tel. LA 1277

DĖMESIO! Norėdami pirkti ar parduoti namus, akus, viešbučius kreipkitės į

FRANK PSZON

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

762 Dundas St. W. (prie Bathurst g.) Toronto

Telefonai:

Įstaigos: AD 3588

Buto: LA 9458

Didžiausias pasirinkimas lietuvių apgyventam rajone.

Čia jūs rasite mandagų ir sąžiningą patarnavimą.

Lietuviams tarpininkauja ir kalbina pagalvą teikia

BR. SERGAUTIS

Ar jau isirašei i Pasaulio Lietuviu Bendruomenes sąrašus?

TORONTO, Ont.

A.A. Vytautas Ivanauskas

Toronto lietuvius aplankė vėl visai netikėta liūdna žinia apie automobilio katastrofą, kurioje skaudžiai nukentėjo torontiečių lietuvių Ivanauskų šeima. Tai įvyko praėjusio šeštadienio, liepos mėn. 29 d. apie 10 val. vak. Du p. Ivanauskų sūnūs, Vytautas ir Kazys, savo automobiliu vykdami Bathurst gatve, arti Ulster gatvės kampo, netikėtai susitiko su kita priešais atvažiuojančia mašina, kuri smarkoku tempu važiuodama, nesilaikė važiavimo taisyklių, pervažiudama raudoną lempą. Vytautas Ivanauskas, vairavęs automobilį, ir pamatęs beuvažiuojantį kitą, staigiu posūkiu į šalį, bandė išvengti katastrofos. Deja, staigiai posūkiu į šalį, Vytauto Ivanausko mašina smarkiai atsitrenkė į telefono stulpą, mirtingai sužeidžiamą vairuotoją, kuris greitai pagalbą nugabėnus į netoliese esančią Western ligoninę, greitai laiku mirė. Gydytojas konstatavo nuo sutrenkimo kraujo išsiliejimų galvos smegenyse. Be to, nelaimingajam nuo vairo sužeista krūtine ir kaklas.

Su A.A. Vytautu kartu vyko ir jo brolis Kazys ir dar viena

lietuviatė. Ir Kazys per katastrofą buvo gerokai sutrenktas ir sužeistas. Jis šiuo laiku randasi Western ligoninėje, kur jam iš veido yra išimta stiklo šukės ir susiūta žaizda. Ligonis juoasi gerai: kiek daugiau nusiskundžia koja, kuri, atrodo, turi kaulo išilginį sprogimą, ir sutrenkta galva bei krūtine. Automobilio užpalkalyje sėdėjusi lietuvaitė katastrofos metu buvo sutrenkta ir tik nežinai sužalota. Ji, po pirmosios pagalbos ligoninėje, yra grįžusi į savo gyvenamą butą.

Tragiškai žuvęs Vytautas Ivanauskas buvo vos 26 metų amžiaus ir į Kanadą atvykęs prieš devyniolika mėnesių. Kilimo yra tauragietis iš Kvedarnos. Velionis turėjo sužadėtinę ir artimiausioje ateityje ruošėsi susituokti. Velionis paliko Kanadoje keturis brolius ir abu tėvus, kurie skaudžiai pergyvena savo mylimo sūnaus ir brolio tragišką mirtį.

A.A. Vytautas Ivanauskas pašarvotas Queen gatvėje laidotuvių namuose. Jo laidotuvės įvyks trečiądienį. Po pamaldų liet. bažnyčioje, bus lydimas į Mount Hope kapines.

Tragiškai žuvus mylimam sūnui ir broliui VYTAUTUI, gilaus liūdesio valandą savo mielų kaimynų

p. IVANAUSKŲ šeimą

nuoširdžiai užjaučiame

Dabkai.

Apylinkės gegužinė

Liepos 30 d., nežinūrui jau ryte apsiniaukusio oro, truputį pragiedrėjus ir PLB Toronto apylinkės LOK gegužinė suvažiuo virš 700 žmonių. Tik nuvažiuavus visus pagavo smarkus lietus. Truputį prasibėlavus į susirinkusius per garsiakalbį prabilo Kanados Gener. Konsulas p. ministeris V. Gylys. Ministeris padėjo Toronto Apylinkės LOK K-to pirmininkas Jonas R. Simanavičius pranešdamas komiteto nutarimą, kad registracija pratęsiama 2 savaitėms — iki rugpjūčio 15 d.

Dideliam lietuvi užėjus, nors ir labai smagu buvo, tačiau apie 6 valandą turėjo visi grįžti į namus, sutrukdant visą programą įvykdyti. Įdomias lietuvių — lietuvių tinklinio rungtynes, gaila, neteko matyti.

Poliomelytis

Visoje Ontario provincijoje šiais metais buvo 30 susirgimų ir 1 mirtis. Pirmą tuo pat metu jau buvo 286 susirgimai ir 12 mirčių.

Lankėsi Dr. Galinis

Pasinaudodamas atostogomis, praėjusią savaitę Toronto lankėsi Dr. Galinis, kuris gyvena JAV Bostone ir mokytoja vienoj amerikiečių gimnazijoje. Svečias buvo apsisėjęs pas Leoną Baltušanską ir ta proga padarė vizitų eilei torontiečių. Dr. Galinis į Ameriką atvežtas dar visai mažas būdamas,

ten baigė mokslus, įsigijo doktoratą ir šiuo metu dirba pedagoginį ir mokslinį darbą. Tarp kitko jau eilę metų renka medžiagą plačiam moksliniam darbui apie senovės prūsus ir Prūsiją.

Lankėsi pp. Agota ir Julius Šatai

Šiomis dienomis Toronte ir artimose vasarvietėse pas bičiulius iš Philadelphia lankėsi Temple University Technikos instituto profesorius Šatai su ponija ir dukrele. Į JAV prof. atvyko vos prieš 3 metus, baigė Philadelphia universiteto technikos instituto televizijos skyrių ir buvo pakviestas ten pat dėstyti kursą "Televizijos veikimas ir pataisyti". Tebedidžiudamas dirbo ir dabar tebedirba stambiausioje radio ir televizijos firmoje RCA.

Profesorius karo metu yra daug pergyvenęs, perėjęs ir bolševikų ir vokiečių kalėjimus; pergyveno ir žudynes prie Červenės, kur vos išsigelbėjo nors ir sužeistas.

Algis Šalčius

mūsų nuolatinis korespondentas Naujorke, jau visa savaitę, kartu su žmona vieši Toronte pas žmonos tėvelius. Ponia taip pat yra mūsų bendradarbė.

Išnuomojamas kambarys

su baldais su teise naudotis virtuve vedusia porai be vaikų ar dviems asmenims. Samnyside Ave. Tel. KE 8271.

DĖMESIO
Sekantis "Tėviškės žiburių" Nr. kaip jau buvo skelbta, išeis tik rugpjūčio 17 d.

Lietuvių akademikų klubas

Šiomis dienomis Toronto aukštųjų mokyklų lankytojų grupė įsteigė "Toronto Universiteto Lietuvių Klubą". Klubas yra registruotas Toronto Universiteto Senate "Lithuanian Club" vardu. Į klubo valdybą įeina: studentas teisininkas Jonas Juškaitis, doktorantas filologas Arturas Paulaitis ir Pritaikomųjų Mokslų ir Inžinerijos Fakulteto studentas Gytis Šernas.

Pranešimas

Pranešu, kad tolimesnį lietuviškos spaudos platinimą Toronte perima "Tėviškės žiburių". Kartą perduodami ir paimti knygų užsakymai.

Visus, kurie dar nėra atsilyginę už laikraščių prenumeratą ar kreditant paimtas knygas, prašau atsiskaityti su manimi sekmadieniais po pamaldų parapijos svetainėje.

Stasys Dargis.

Gausios vedybos

Praėjusią savaitę Toronto liet. parapijoje pasižymėjo vedybų gausumu. Pentadienį prieš pietus su pamaldomis susituokė Kostas Činčikas su p-le Elena Leonavičiute. Gi šeštadienį, net keturių porų sumainė aukso šiedelius: Antanas Kavaliūnas su panele Aldona Mikalonyte, J. Juškėlis su p. Zita Lukoševičiute, Ignas Stasiulis su Maia Sakkeus ir Valerijus Kuprevičius su Antanina Adomaityte.

"Čiurlioničiai" Toronte

Prieš kurį laiką lankydamasis Toronte garsusis "Čiurlionio" ansamblis nepalikė tam tikrų pasėkų. Užmegsti tarp torontiečių ir ansamblio kultūriniai ryšiai, kai pas kę pereina ir į šeimyninius ryšius... Antai, praėjusį šeštadienį čiurlioniškis p. Antanas Kavaliūnas savo "laimėjimą" vainikavo vestuvėmis su panele Aldona Mikalonyte. Vestuvės įvyko Toronte liet. bažnyčioje, kurių metu "Veni Creator" gražiai suglejojo choro dalyvių, diriguojant pačiam ansamblio vadovui p. Mikulskui. Jaunavedys yra vienas pirmųjų chorisčių, seniai įstojustį į "Čiurlionio" ansamblį. Be to, jis dainuodavo Vilniaus lietuvių operoje.

Sako ir daugiau amerikonių dainininkų yra pasiryžusių "apiplėšti" torontiešius. Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę. Deja, daugelis mūsų šio Kanadoje yra per daug atšėlę, visai neįsitraukę prie bendro višio tautai šūkio dėtis į Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

PAIEŠKOJIMAI

— Jono Mickeliūno, atvykusio į Kanadą 1948 m. iš Honau stovykloms, anksčiau gyvenusio 19 Wilson Ave., Kitchener, ieško: J. Baltrėnas, 344 E. 122nd St., Los Angeles 3, California USA.

Vinco Vykerio, kilusio iš Tau-ragės apskr., žygių vėle. Putokėlių kaimo, į Kanadą emigravusio prieš metus, ieško New Yorko Liet. Generalinis Konsulatas: 41 W. 82nd St. New York, N.Y., USA.

KLK Kunigų suvažiavimas

Š.m. rugpjūčio 10 d. šaukiamas Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės suvažiavimas Hamiltone, 58 Dundurn Str. N., lietuvių parapijos klebono kun. Dr. J. Tadaraušo bute.

- Dienotvarkė:
1. Suvažiavimo atidarymas 10 val. malda.
 2. Prezidiumo sudarymas.
 3. Praeito suvažiavimo protokolo skaitymas.
 4. Valdybos pranešimas.
 5. Didieji sielovados rūpesčiai. Lietuv. katalik. mokykla referuoja kun. Dr. J. Tadaraušas.

- b. Spauda — referuoja kun. P. Azubalis.
- c. Organizacijos — referuoja kun. Dr. J. Gutauskas.
6. Valdybos rinkimai.
7. Klausimai ir sumanymai.
8. Suvažiavimo uždarymas malda.

Lemtingose dabarties valandose reikia suderinti veiklą, numatyti artimiausius uždavinius, parinkti jiems įgyvendinti tikras priemones. Tai padarysime darbingame suvažiavime. Laukiame visų atvykstančių.

Valdyba.

Gen. Konsulas min. V. Gylys PLB reikalu

KALBA, PASAKYTA TORONTO APYLINKĖS GEGUŽINĖJE, LIEPOS 30 D.

Gyvename neįprastu laiku. Šiomis dienomis vyksta tarptautinių santykių persilaužimas. Kultūringas demokratinis pasaulis ir rytų diktatūra dar kartą stoja į atvirą kovą, kuri gali būti lemiamą visai žmonijos ateitį. Mes esame ne tik tos kovos stebėtojai, — esame jos dalyviai, jau nebe pirmi metai. Esame auka tų klaidų, kurias padarė Vakarai, bet mes tikime, kad jau artina valanda, kada tiesa ir šviesa laimės ir mes, išblaškyti sūnūs ir dukros mūsų brangios Lietuvos, vėl susilauksime laisvės.

Šiuo metu visas pasaulis aiškiai skyla į du priešingus frontus: visos kultūringos ir laisvės trokštančios tautos rikiuojasi prie JTO ir tik viena Taryb. Rusija su savo satelitais stoja priešingon pusėn. Tačiau mes žinome, kad ir satelitinės valstybės, kad ir graži nėra tos valstybės, apie kurią meluoja pasauliui ištikimi Kremliaus tarnai.

Pagalios ir pačioj Rusijoj masės irgi yra ištrokusios duonos, laisvės ir dvasinio peno. Visų lietuvių Vakaruose, Rytuose ir net už geležinės uždangos simpatijos yra Jungt. Tautų pusėje. Daugelis mūsų šio tremtinių jau ruošiasi aktyviai prisidėti prie kovos ir griebtis ginklo, kai išmūš valanda.

Visi čia suprantame momentą, rimtį ir todėl visi privalo prisidėti prie bendro darbo, kaip kas gali ir sugeba.

Tuo tarpu iš mūsų reikalaujama labai nedaug. Mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę. Deja, daugelis mūsų šio Kanadoje yra per daug atšėlę, visai neįsitraukę prie bendro višio tautai šūkio dėtis į Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Kad tas reikalas yra itin svarbus mūsų visų reikaliai, mes kviečiame burtis į vieną organizaciją — Pasaulinę Lietuvių Bendruomenę.

Atsišaukimas į Toronto ir apylinkės lietuvius

Brangūs tautiečiai — tautietės!
Likimas mums lėmė vieniemis anksčiau, kitiems vėliau, apiešti mūsų mielą ir brangią Tėvynę ir kurtis naujam gyvenimui toli nuo gimtinės naujame kontinente — Kanadoje. Čia vieni mūsų praleidome jau keiliasdešimt metų, kiti vos vienus kitus metus, tačiau visų širdyse tebėra gyva tėvynės meilė.

Nežiūrint politinių ištikiminių, religinių skirtumų ar socialinės padėties, visi esame vienos Motinos — Lietuvos vaikai ir sie-

kiame iškilti Jai ištikimi.

Toronto lietuvių priskaitoma jau per 4000 ir nuolat jų skaičius auga. Deja, šis skaičius lietuvių yra išsisklaidęs plačioje Toronto gyventojų masėje, kuris pamazų tirpsta ir nyksta svetimųjų tarpe. Toronto lietuvių organizacijos, pastebėjusios šiuos reiškinis, jau senai susirūpino kaip juos sulaukyti. Baigiamas organizavimas KLB Toronto Apylinkės, kurios vienas iš pirmųjų darbų yra numatyta įsigijimas Toronto Lietuvių Namų, kuriuose koncentruotųsi lietuvių visuomeninis bei kultūrinis gyvenimas. Toronto lietuvių namuose būtų erdvios patalpos susirinkimams, pasilinksminimams, mokyklai, bibliotekai bei skaitykiai, teatrui ir kiekvienai organizacijai būtų lengvai prieinamos.

Š.m. birželio mėn. 20 d. KLB Toronto Apylinkės LOK susirinkime buvo sudaryta laikinaiji Toronto Lietuvių Namų Fondo valdyba iš KLT Toronto skyriaus, KLS Toronto skyriaus ir "Verslo" Sąjungos atstovų. Šiam organui pavesta organizuoti, steigti ir ugdyti Toronto Lietuvių Namų fondą.

Laikinoji Toronto Lietuvių Namų Fondo valdyba nutarė darbą pradėti sekančiais:

1. Veikti artimame kontakte su KLB Toronto Apyl. LOK.

2. Paruošti Toronto Lietuvių Namų Fondo statutą, kurį priimtų KLB Toronto Apylinkės Komitetas, jei šio komiteto suorganizavimas užsigtų. — LOK ir pagal statuto nuostatus sudarytų pastovią Fondo valdybą.

3. Tuojau pat pradėti vykdyti TLN Fondo kapitalo organizavimo akciją per visas Toronto lietuvių organizacijas ir pavieniūs asmenis, kurie sutiks prie šio visiems svarbaus darbo aktyviai prisidėti.

4. TLN Fondo lėšos bus teikiamos aukų būdu, pagal aukų ir pasižadėjimų lapus, ir, esant reikalui, galės būti leidžiamos akcijos — šėrai.

5. Visos gautos sumos TLN Fondui bus laikomos banke, kurio adresas ir s-tos Nr. bus pranešta vėliau.

6. Aukų ir pasižadėjimų lapai netrukus bus paruošti ir jų platinimo tvarka bus paskelbta.

Kreipdamiesi į visus Toronto ir apylinkės lietuvius prašome, kaip organizacijas taip ir pavieniūs asmenis, aktyviai įsijungti į Toronto Lietuvių Namų Fondo telkimo ir namų įsigijimo darbą, nes šis darbas galės būti efektyviai vykdomas ir našus tik su jūsų talka, parama ir lietuvišku duosnumu.

Visiems, kurie mums šiame reikale padės, kaip piniginiai taip ir patarimais bei darbais, iš anksto dėkojame.

Laik Toronto Lietuvių Namų Fondo Valdyba

Pirmininkas — A. Kirionis.
Sekretorius — J. Karka.
Narys — J. Bersenas.

Mac Arthur Formozoje

Liepos 31 d. gen. Mac Arthur su pagrindiniais savo patarėjais iš Tokio išskrido į Formozą. Kelionės tikslas neskelbiama, bet manoma, kad bus tariamasi Formozos gynimo reikalu. Esą, ženklų, kad komunistai kažką ruošia.

Lietuvio radio mechanikas

L. KOCIUS

949 DUNDAS ST. W. netoli lietuvių bažnyčios. Tel. WA 1691

prilima patalysmui visų rūšių radio aparatus. Darbas liekamas gerai ir sąžiningai. Kreiptis nuo 9 iki 2 val. popiet

KRIMINALINE AR CIVILINE BYLA?

MES SUTEIKIAME JUMS

TEISINĘ — KALBINĘ PAGALBĄ

Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; sudarome darbo, buto garantijas, dokumentus, patvirtintus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, parduodant; atstovaujame įmonėse, įstaigose; teikiame visokeriopą informaciją; giname Kanados ir kitų kraštų lietuvių interesus. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Amerikos bei Europos universitetuose.

JONAS JUŠKAITIS

108 St. George St., Toronto, Ont., Canada. Tel. KI-1494

Skubėkite naudotis proga —

DIDELIS RUGPJŪČIO MĖN. MOTERIŠKŲ

KAILINIŲ IŠPARDAVIMAS

žymiai pigesnėmis kainomis

Už mažą pradinį įmokėjimą jūs pasirinktas kailinis pal-tas bus veltui laikomas šaltoj apsaugoj ligi žiemos. Vėliau gausite jį lengvam išsimokėjimui

KALBAME LIETUVIŠKAI

Atidaryta ligi 9 val. vak.

BERGMAN FUR CO.

197 SPADINA AVE., TORONTO. Tel: EL-6509